

THE ARAKAN INTERNATIONAL

နိုင်ငံတကာရေးရာ ရက်စွဲသတင်းစဉ်

အချိန်၏သားထောင်

အမှတ် (၂၀)
ဖေဖျူဝါရီ
နှင့် မာ့ချီ လ
၂၅၅၆ ခုနှစ်။
(၂၀၁၃ ခုနှစ်။)

Life teaches us to make good use of TIME, while time teaches us the Value of LIFE.

ဘဝကိုပညာနုနု မြှင့်တင်လို့ရပါရေ။ ယေဘုအလုပ် အားလပ်ချိန်မှာ ကျောင်းပြန်တက်ပနာ လက်မှတ်၊ ဘွဲ့၊ ဒီဂရီတစ်ခုခု ယူကတ်ရပါလိမ့်မေ။ ..... စာ ၄

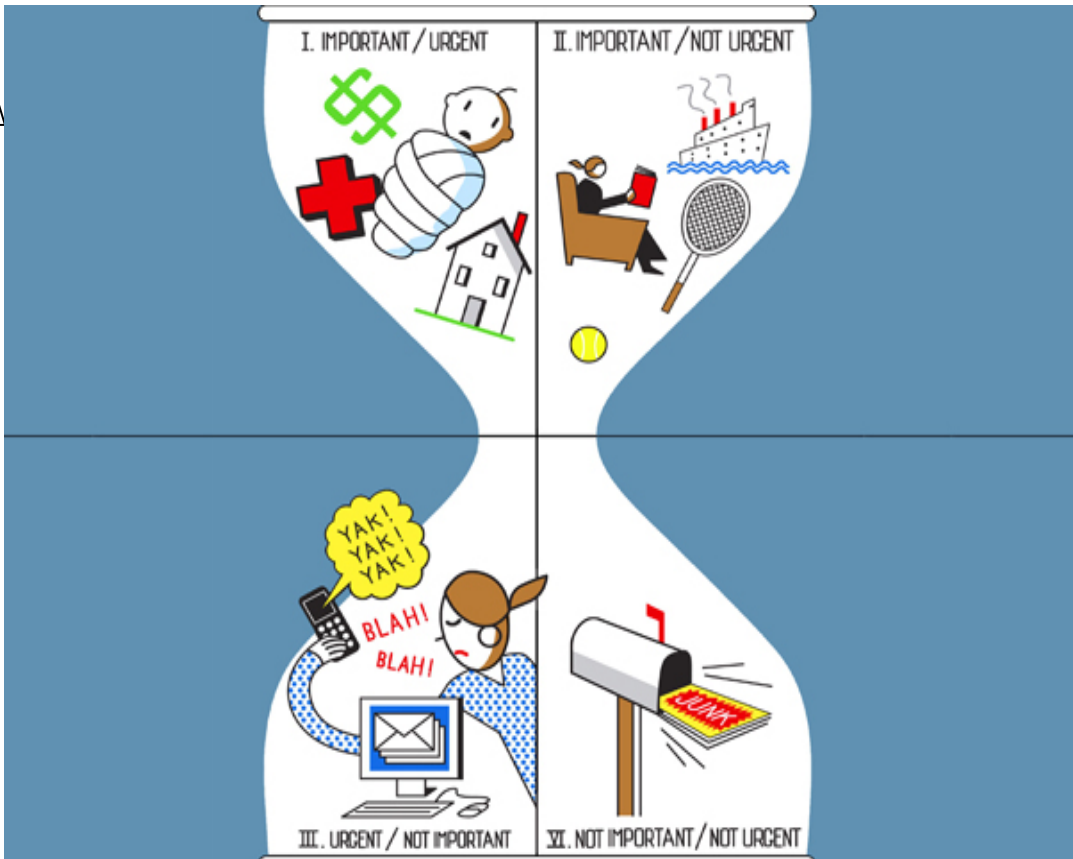
..... အသစ်ထွင်စွာရေ တိုးမလာဘဲ လျော့လားခရေဆိုကေ ကောင်းရေလက္ခဏာမဟုတ်ပါယေ။ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုး မလာဘဲ ဆုတ်ယုတ်လားဖို့စွာကို ကျွန်တော် ရှိ မလုပ်သင့်ရို့ မြင်ပါရေထော။

..... စာ ၇

Decentralization က 'ဗဟိုအစိုးရ အရေးမကြီး' ဟု မဆိုလိုပါ။ 'ဗဟိုအစိုးရသည်သာ နိုင်ငံရေးတွင်အရေးပါသည်' ဟူသော အချက်နှင့်တော့ ဆန့်ကျင်သည်။ ..... စာ ၉

He threw it because it became heavier by wetting with water, and he was unable to continue his journey. Not because it is useless but because it is very hard to go on by carrying that heavy item. (P-17)

အကောင်အထည်မဟုတ်၊ ခြပ်မဟုတ်ပစ္စည်းတစ်မျိုးဖြစ်တေ အချိန်ရေ ဖြားရီပိုင် မရပ်မနား ပြောင်းလဲစီးဆင်းနိုင်ရေ။ ယေဘု အချိန်ကို ဖြားရီနုနုခိုင်းနိုင်ပနာ အချိန်နုနု ဖြားရီရေ လူကိုမစောင့် (Time and Tide wait for no man.) လို့ ပြောလေ့ဟုတ်တေ။ အချိန်ကို ဇာတဂိုးသျှင် (တန်ခိုးသျှင်) တစ်ယောက်ကလဲ တန်ထူးလို့ မရ။ ဆုတ်ကိုင်ထိမ်းချုပ်ထားဖို့ရာ မစွမ်းသာပါ။

မျက်စိနုနု မမြင်ရ၊ လက်နုနု ဆုတ်ကိုင်လို့ မပြနိုင်ရေအရာတစ်ခုကို လူသားရို့က စိတ်ကူးနုနု ဖန်ဆင်းပနာ အချိန်လို့ သမုတ်လိုက်ကတ်တေ။ ယင်းစိတ္တဇနာမ် (Abstract Noun) တစ်ခုဖြစ်တေ 'အချိန်' ရေ လူသားရို့၏ဘဝ (သို့မဟုတ်) အသက်တာအတွက် အဖိုးအထိုက်ဆုံးရတနာတပါးဖြစ်လာခ ရရေ။ 'အချိန်' ရေ လူသားအဖို့ အသက်တမျှ အရေးကြီးတင်မက၊ ယင်းအချိန်သည်ပင်လျှင် လူသားရို့၏ အသက်ဘဝဖြစ်တေ။

အေဒီတက္ကသိုလ်

ကျွန်းတွင်ဖွဲ့

လူတွင်ရခိုင်

ကြိုက်သတင်း

ကင်းဘိအပြစ်

ချစ်သည့်အမျိုး

ကြိုးသည့်လုံ့လ

မြတ်စာဂ နှင့်

နှစ်ဝနတ်လူ

ချစ်ကြည်ဖြူသည်

နိဗ္ဗာန်တောင်းပြည့်အံ့တည်း။

(သျှင်မဟာသီလဝံသ)

**Waste your money
and you're only out of
money, but waste
your time and you've
lost a part of your
life.**

Michael LeBoeuf

သင့်ဖေချာကိုသုံးဖြုန်း
လိုက်ပါ။ ထိုအခါ သင်
သည်ဖေချာမဟိသူ
ဖြစ်လားရုံသာဟိပါ
သည်။ သို့သော် သင့်
အချိန်ကို ဖြုန်းတီး လိုက်
သောအခါ သင်သည်
သင့်ဘဝ၏ အစိတ်
အပိုင်း တစ်ခုကို ဆုံးရှုံး
လိုက်ရပြီးဖြစ်သည်။
မိုက်ခယ်လ်လီဘီယော့စ်

အကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံတကာရေးရာရက်စွဲသတင်းစဉ် အစောင့်(၂၀)မြောက်လားပါယာ။ စဉ်ဆက်မပြတ် အားပေးကတ်သော စာဖတ်ပရိတ်သတ်များ၊ မျိုးချစ် စိတ်ဓါတ်ကိုအခြံခံလျက်၊ ပုဂ္ဂလိကဆိုင်ရာ ခင်မင်မှုနှင့် အတူ နားလည်မှုအသိဖြင့်ဝယ်ယူအားပေးသူများ၊ အင်တိုက်အားတိုက် တတ်အားသရွှံ့ ရိုးသား၊ ပီးပို့လာ ကတ်သည့် ရခိုင်စာရီးဆရာဆရာမများ၊ အကြံတစ်ခွန်း၊ ဥာဏ်တစ်စွန်း မှ သည် ဝေဖန်မှု၊ အမှားကိုအမှန်ဖြစ်အောင် ပွဲပြင်ထိမ်းကျောင်းပီးကတ်သူများ၊ အားလုံးသောရက်စွဲသည့်အစီအစဉ်အားကို အထူးချစ်ခင်စွာဖြင့် ကျေးဇူးတင်ဟိလျက် အေဒီအိုင် သည် ကိုဘင် ရှိ နှင့်တတူတူ ခရီးဆက်မြဲ ဆက်နိမည်ဖြစ်ကြောင်း ပီးစွာစကားဆိုလိုက်ပါရစီ။

ညီအစ်ကို မောင်နှမများအားလုံးအားလည်းကောင်း၊ English စာမူများအား ကူညီတည်းဖြတ်ပေးသော သားချေ အဗ္ဗန (IZANA) အားလည်းကောင်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့် အထူးကျေးဇူးတင်ဟိပါသည်။

အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း အားလုံးသောရက်စွဲသည့်အစီအစဉ်အားကိုမောင်နှမများနှင့်အတူ၊ ရက်စွဲသည့်အစီအစဉ်အားကိုမောင်နှမများသည်လည်း အကျွန်ုပ်တို့နှင့်တတူတူ ဆက်လက်ရိုးသား၊ ဝယ်ယူ ဖြန့်ချိ၊ ဖတ်ရှု အားပေးနီကတ်လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်းကို လေးနက်စွာယုံကြည်ဖြစ်ပါသည်။

ခရီးအတူဆက်ကတ်ပါမည်။

မိမိ၏ အချိန်ပြည့်အလုပ်အပြင်၊ အစည်းအဝေးများ၊ ညွှန်ညွှန်ဟောပြောသူအဖြစ် တက်ရောက်ဟောပြောရသောစကားပိုင်းများ၊ အချိန်ပိုင်း စကားပြန်လုပ်ရခြင်း၊ အခြားအိမ်မှု၊ လူမှု၊ မိသားစုကိစ္စများ အစဟိသည့် အကျွန်ုပ်တို့မှ မအားလပ်မှုများ၊ ကွန်ပျူတာအပြောင်းအလဲ၊ စာလုံးဖေါင့်အပြောင်းအလဲများကြောင့် တို့ကြုံရသော နှောင့်နှေးကြုံကြုံမှုများ အားလုံးကို ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ နိုင်ငံတကာရေးရာရက်စွဲသတင်းစဉ် အမှတ် (၂၀) ကို ဖေဖေဝါရီ လ နှင့် မာ့ချီလ၊ နှစ်လ ပေါင်းလျက် ထုတ်ဝေဖြစ်လားပါသည်။ သို့သော်လည်း နှစ်လပေါင်းထုတ်ဝေသည့် စာစောင်နှင့် အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ လျှော့ညီစွာ စာမျက်နှာ (၂၀) သို့ တိုးမြှင့်ထုတ်ဝေထားပါသည်။

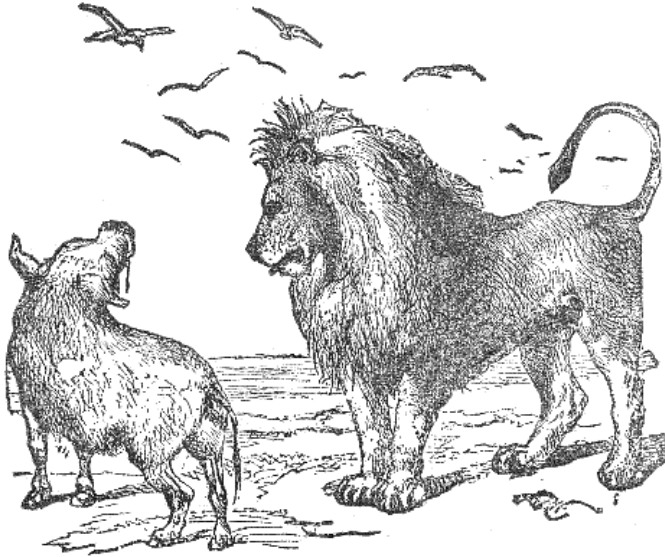
ခင်မင်မှုဖြင့်
ဦးသိန်းမောင်

အေဂျနီချီလိုက်သော နိုင်ငံတကာရေးရာရက်စွဲသတင်းစဉ် အမှတ်(၂၀)သည် အကျွန်ုပ်တို့၏ ရက်စွဲအိမ်လိချ် နှစ်ဘာသာဖြင့် ပူးတွဲထုတ်ဝေသည့် ပထမဦးဆုံးသောစာစောင်လည်းဖြစ်ပါသည်။ English ပိုင်းဆိုင်ရာအတွက် စာမူများ ရိုးသားပီးပို့လာကတ်သည့် ရက်စွဲ

**ရက်စွဲပြည်၏ အနာဂါတ်သည် ရက်စွဲအမျိုးကောင်းသား၊
အမျိုးကောင်းသမီးရို့၏ လက်ထဲတွင်ဟိသည်။**

ခြင်္သေ့ နှင့် တောဝက်

နီကကောင်းပူရေ ရက်တရက်မှာ ခြင်္သေ့တစ်ကောင်နှင့် တောဝက်တစ်ကောင်ရေ ရီတွင်းတခုအနားသို့ အချိန်တပြိုင်တည်းရောက်ပါလတ်ကတ်ပါရေလှတ်။ သူ့ရိုနှစ်ကောင်လုံးရေ အကြီးအကျယ် ရီသောက်ငတ်နီ ကတ်တေခါ ရီကို သူ့အယင်သောက်ဖို့၊ ငါအယင်သောက်ဖို့ လို့ လှလှ ပနာ စကားများကတ်ပါရေလှတ်။ တစ်ကောင်က လည်း တစ်ကောင်ကို အလျှော့မပီးရေခါ သူ့ရိုအချင်းချင်း တိုက်ခိုက်ဖို့ရာပျင်ကတ်တေပါဗျာယ်လှတ်။ ယင်းအချိန်မှာပင် ခြင်္သေ့ရေ ကောင်းကင်ထက်မှာ ပျံနိုင်ရေ ငွင်းတငှက်တိကို မြင်လိုက်ပါရေလှတ်။

ယေခါ ခြင်္သေ့က “အို တောဝက်၊ ကောင်းခင်ကိုတချက် မော့ကြည့်ဖါန်ချက်၊ ငွင်းတတိ ပျံပပနာ ငါရိုနှစ်ကောင် တိုက်ခိုက်ကတ်တေခါ ရှုံးလို့ သီလားခရေ အကောင်ကိုစားဖို့ အဆင်သင့်စောင့်နိုင်ကတ်ဗျာယ်” ဆိုပြီးကေ ပြောပါရေလှတ်။

ယေခါ တောဝက်ကလည်း “အေး ကောင်းဗျာယ် ကို ခြင်္သေ့၊ ယပိုင်ဆိုကေ ငါရို စကားများနီနီကတ်စွာကို တန့်သင့်က တန့် ပလိုက်ကတ်ဖို့ဗျာယ်၊ ငါရိုနှစ်ကောင် သီမကန်အောင် ရန်ဖြစ်ဖြစ်ပနာ နောက်ဆုံးမှာ ငွင်းတစာ ဖြစ်လားကတ်ဖို့အစား တယောက်နန့်တယောက် မိတ်ဆို့ဖို့ ကတ်ပနာ သင့်တင့်လျှောက်ပတ်စွာ နီထိုင်လားကတ်စွာရာ အားလုံးအတွက် ပိုလို့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစီဖို့ပါရာမနား” လို့ပြန်ပြောလိုက်ပါရေလှတ်။

‘ငါရိုအားလုံးအတွက် ကြီးမားရေ ဘုံရန်သူကိုရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ အတွက် ငါရိုအချင်းချင်းကြားမှာ ဟီနီ တတ်တေ ယျော့ဘူယျ သမေမတူမှု ချေတိကို သင်ပုန်းချေကတ်သင့်ကြောင်း’ ..... ပါ။

(အိစုပင် ပုံပြင်များမှ)

စာမျက်နှာ (၁၀) မိုးညို ၏ ဒီမိုခရေစီ ဆောင်းပါး မှ

နှင့်အခြေခံသမေသဘာဝများကို လူတန်းစားအားလုံး၊ နိုင်ငံသားအားလုံး အစိုးရလူတန်းစားမှစ၍ လက်အောက်ငယ်သားများအထိ နားလည်သမေ ပေါက်ဖို့လိုအပ်ကြောင်း ထင်မြင်မိပါသဖြင့် အဆောင်းပါးကိုရီး သားလိုက်ရပါသည်။

မိုးညို (M. Ed-EA.) ဘန်ကောက်

ကျမ်းညွှန်း

1. Paular Backer (Bachelor of Arts, Political Science, University of Hamburg) and Dr. Jeam Aeim. A. Raveloson ; " What is Democracy" (English Translation from French), Antananarivo, September 2008.
2. <http://www.un.org/en/aboutun/history/>

‘သုတ’ နှင့် ‘ရသ’ ရို့ကို
လည်းကောင်း
‘သတ္တိ’ နှင့် ‘ခွန်အား’ ရို့ကို
လည်းကောင်း
‘မရရတာ’ နှင့် ‘ပညာ’ ရို့ကို
လည်းကောင်း၊ ပီးစွမ်းနိုင်သော
စာများဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို
အလှဆင်တင့်တယ်စီအံ့။ ။

ဘဝ (သို့မဟုတ်) အသက်တာ (Life)

ဘဝ ဆိုစွာရေ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အသက်တာကာလ အပိုင်းအခြားတစ်ခုဖြစ်တေ။ အသက်ဆိုရေကာလစွာလဲ အချိန်ပင်မဟုတ် ပါလား။ လူလူချင်း အသက်ကို မီးကတ်တေခါ ၁၀ နှစ်ဟိယာ၊ ၁၅ နှစ် ဟိယာ ဆိုပြီး နှစ် နန့်ပြောကတ်တေ။ နှစ် ဆိုစွာ အချိန်ပင်မဟုတ်ပါလား။ နှစ် ကို အသက်လို့ ခံယူလားပြီးကေတောင် စက္ကန့်ကျကေတော့ကေ အသက် လို့ မြင်ချင်မှ မြင်ကတ်ပါဖို့။ စက္ကန့်စွာရေ အသက်တာ၏ အငယ် ဆုံးအစိတ်အပိုင်းချေတစ်ခု။ အခြိခံအကျဆုံး အသက်၏ ယူနစ် (unit) တစ်ခု လည်းဖြစ်တေ။ ယေဇု ယင်းစက္ကန့်ရေ လူသားရို့၏ ဘဝတာ (အသက် တာ) အတွက် ကကောင်းအရေပရေ အရာတစ်ခုဖြစ်တေ။ ဒေနို့ သိပုံ ပညာ၏အကျိုးကြောင့် နာနိုစက္ကန့် (Nano Second) လို့ ခေါ်ရေ တစ် စက္ကန့်၏ အပုံတစ်ဘီလီယံပုံတစ်ပုံ (၁၀ စက္ကန့်) မှာ ဖြစ်ပျက်၊ ပြောင်းလဲနီ စွာတိကို တိုင်းတာတွက်ချက်နိုင်ပြီးဖြစ်တေ။ စက္ကန့်တိုင်းစွာ အဖိုးထိုက် တေ။ စက္ကန့်တိုင်းကိုစိန်နန့်စီထားရေ။ မိမိရို့၏ အသက်တာ (ဘဝ) ကို တန်ဖိုးထားရေလူတိုင်းစွာ စက္ကန့်တိုင်းကို တန်ဖိုးထားတတ်ကတ်ရပါဖို့။ အကျွန်ရို့ ရှင်သန်ရဖို့ အသက်စွာရေ ကာလအပိုင်းအခြားနန့် ကန့်သတ် ထားပြီးဖြစ်လို့ အချိန်လို့ခေါ်ရေ ယင်းအသက်ကို တန်ဖိုးထားပနာ အကျိုးဟိဟိ အသုံးချတတ်ဖို့ လိုအပ်ပါလိမ့်မေ။

လူ့သက်တမ်း (Life Expectancy)

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူ့သက်တမ်းစွာ (၆၀) နှစ်ဖြစ်တေ။ အသက် ၇၀ / ၈၀ ရှည်သူတိလည်း အင်တန်ဟိကတ်တေ။ ၉၀ ထိရှည်ရေလူတော့ ကကောင်းသျှားပါရေ။ ၈၀ အထိ အသက်ရှည်ရေလူတစ်ယောက်အဖို့ သူစွာ လူ့လောကမှာ ရက်ပေါင်း (၃) သောင်းခန့် (သို့မဟုတ်) စက္ကန့် ပေါင်း သန်း (၂၆၀)ခန့်ကို ပိုင်ဆိုင်၊ အသက်ရှင်ခွင့်ရရေ။

လူတစ်ဦးနန့်တစ်ဦး ဘဝသက်တမ်းချင်းမတူညီနိုင်ကတ်ပါ။ ရေက ကန္တရကုပ်၊ သတ္တန္တရကုပ်၊ ဒုဗိကန္တရကုပ် ဆိုရေ ကပ်တစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စီ၊ မိမိရို့၏လော့မာမှု (သို့မဟုတ်) ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်ပြားမှုကြောင့် မူးယစ်ဆီးစွဲလို့ဖြစ်စီ၊ ကာမနန့်စပ်ဆိုင်ရေ AIDS ရှို့ပိုင် ရေဂါကြောင့်ဖြစ်စီ သက်တမ်းစိအောင်မနီခကတ်ရ။ အသိစောရရေလူတိ။ လောကီလူ့ ဘောင်ထဲက လူအမျိုးမျိုး၊ ဘဝအထွေထွေပင်ဖြစ်ကတ်တေ။

ဇာပိုင်လူမျိုး၊ ဇာပိုင်ဘဝမျိုးပင်ဖြစ်စီ၊ ဘဝသက်တမ်းချင်းမတူ ကတ်ကေလည်း (၂၄) နာရီဟိရေ တစ်ရက်တာအချိန်ပိုင်ဆိုင်မှုကတော့ အားလုံးအတူတူပင်ဖြစ်တေ။ လူတစ်ယောက်၏ တိုးတက်မှု၊ ကြီးပွားမှု၊ အောင်မြင်မှု စွာရေ ထိုလူ၏ မှီးရာပါ မိမိပိုင်ဆိုင်သော (၂၄) နာရီအချိန် ကာလကို အကျိုးဟိဟိအသုံးချမှုပေါ်မှာ အဓိကမူတည်နီရေ။ လူအင်တန်

မသုံးပဲထားရေအချိန်စွာ အချည်းနှီးဖြစ်တေ

အကျွန်အလုက်လက်မဲ့ဖြစ်နီရေ ကာလတစ်ခုမှာ တစ်ရက်ပြီး တစ်ရက် အချိန်တိစွာ နှမြောကောင်းထမန်းကုန်ဆုံးခ ရရေ။ အလုပ်မဟိ ရေအတွက် လှုပ်ရှားမှုမဟိ။ Couch လို့ခေါ်ရေ ဆိုဖာမှာထိုင်ရဖန်များရေခါ Couch potato ဆိုရေ စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပီပီပြင်ပြင်နားလည်လာရေ။ ယေဇု နီရစွာ မြန်းမြန်းဆန်းဆန်းမဟိ။ ထိုင်းထိုင်းမှိုင်းမှိုင်းဖြစ်နီရေ။ ရာသီ ဥတုက အီးရေအတွက် ပိုလို့မလှုပ်ရှားချင်။ ယင်းအထဲမှာ နီရရေအိမ်က နှစ်ထပ် Apartment ၏ အထက်ထပ်ဖြစ်လို့ အားကစားလည်းလုပ်လို့မရ။ စကေချေ ခုန်လိုက်၊ပေါက်လိုက်ကေ အိမ်က ထိန်းထိန်းယိုင်းပါရေ။ အောက် ထပ်ကလူတိ နီလို့မရကတ်။ သူရို့မခံနိုင်ရေခါ အောက်ကနီ တုတ်နန့် ထု ကတ်၊ ထောင်းကတ်တေ။

နောက်ပိုင်းမှာ အလုပ်ပြန်ရရေ။ အလုပ်ကပြန်ရောက်စွာနန့် ရီ မချိုးပဲ မနီနိုင်။ ရီချိုးပြီးရေခါ မြန်းလို့၊ ဆန်းလို့ ကကောင်းနီလို့ကောင်းပါ ရေ။ အလုပ်က ဝင်ငွီရလို့ စိတ်လဲချမ်းသာရေ။ စိတ်ကူးတိကို အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ဖို့ အလားအလာတိ ဟိလာလို့ စိတ်ကူးပြောင်းရေ။ အယင်က အလဟဿကုန်းဆုံးခရရေ အချိန်တိအတွက် နှမြောတသ ဖြစ် မိရေ။ ယကေလေး ကုန်လားခရေအချိန်တိကိုတော့ ပြန်လို့မရနိုင်ပါယာ။

ဘဝကို ပညာနန့် မြှင့်တင်လို့ ရပါရေ။ ယေဇု အလုပ်အားလပ်ချိန်မှာ ကျောင်း ပြန်တက်ပနာ လက်မှတ်၊ ဘွဲ့၊ ဒီဂရီ တစ်ခုခု ယူကတ်ရပါလိမ့်မေ။ ယင်းပိုင် လက်မှတ်တစ်ခုခု မရမချင်း အောက်ခြီ သိမ်း အလုပ်နန့်၌ စခန်းလားကတ်ရဖို့ ဖြစ်တေ။ ယေဇု အလုပ်၊ ဘဝ နန့် ပညာရီး ရို့စွာ တစ်ခုနန့်တစ်ခု ဆက်စပ် နီး နှယ်နီကတ်တေမဟုတ်ပါလား။

အလုပ်သည် ဘဝ (ဝါ) အသက်

Work is Life.

အလုပ်နဲ့ဘဝစွာ ဒဏ်းပြားတစ်ပြား၏ ဂေါင်း(မျောက်) နန့် ပန်းပိုင်ဖြစ်တော။ အလုပ်မဟုတ်ဘဲ အသိယာဖြစ်တော။ စာရီးဆရာ ပိမိုးနင်း က သူ အကြောက်ဆုံးအရာစွာ သိဒဏ်မဟုတ်။ လုံးဝအလုပ်မလုပ်ရဆိုရ အပြစ်ဒဏ် တစ်လ ကျခံရဖို့ကို အကြောက်ဆုံးလို့ဆိုပါရေ။

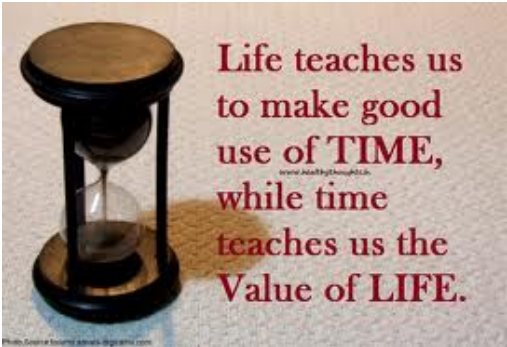
အလုပ်ဟုတ်ရောဘဝစွာ အမြဲတမ်းရှင်သန်နီရေ။ အလုပ်လုပ်မှ ဝင်ဦးရရေ။ ဝင်ဦးကောင်းကေ ကောင်းရေပိုင် စီးပွားတက်တော။ ဘဝမြင့်ဖို့၊ ဝင်ဦးကောင်းဖို့အတွက် အလုပ်အဆင့်အတန်းကို ပညာရီးနန့် မြှင့်ယူလို့ရရေ။ ကုမ္ပဏီ၊ စက်ရုံ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတိမှာ အလုပ်(၃)မျိုး ခွဲခြားထားရေ-

(၁) အောက်ခြံသိမ်းအလုပ် (Entry Level Job)။ ခြံလက်အင်္ဂါစုံပြီး ကျန်းမာ သန်စွမ်းနီကေ ဇာလူမဆို လုပ်လို့ရရေ။ ယင်းအလုပ်မျိုးရဖို့အတွက် ဇာလက်မှတ်လဲ မလိုအပ်ပါ။

(၂) ကျွမ်းကျင်လုပ်သား (Skilled Job)။ ဒေအလုပ်မျိုးရဖို့ အတွက် ယင်းအလုပ်နန့်သက်ဆိုင်ရေ လက်မှတ် (certificate) တစ်ခုခု လိုအပ်တော။ အောက်ခြံသိမ်းအလုပ်ထက် ဝင်ဦးများရေ။ အလုပ်ပိုသက်သာရေ။ ကိုယ်တတ်တောပညာရပ်နန့် လုပ်စားရလို့ ပိုပြီးအိမ်နွှေရရေ။

(၃) အဆင့်မြင့်အလုပ်အကိုင် (Professional Job)။ အလုပ်သုံးမျိုးထဲမှာ အဆင့်အမြင့်ဆုံးနန့် ဝင်ဦးအကောင်းဆုံးလုပ်ငန်းဖြစ်တော။ ဒေအလုပ်မျိုး ရဖို့အတွက် ယင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်မှာ ဘွဲ့၊ ဒီဂရီ၊ လက်မှတ်တစ်ခုခုလိုအပ်တော။ ဘွဲ့အဆင့်အတန်းမြင့်လီ၊ ရာထူးအဆင့်အတန်းပိုမြင့်လီ၊ ဝင်ဦးကောင်းလီဖြစ်တော။

အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် လောလောဆယ် အောက်ခြံသိမ်းအလုပ်ကို လုပ်နီရကေလေး အထက်မှာပြောရေပိုင် ဘဝကို ပညာနန့် မြှင့်တင်လို့ ရပါရေ။ ယေဇု အလုပ်အားလပ်ချိန်မှာ ကျောင်းပြန်တက်ပနာ လက်မှတ်၊ ဘွဲ့၊ ဒီဂရီတစ်ခုခု ယူကတ်ရပါလိမ့်မေ။ ယင်းပိုင် လက်မှတ်တစ်ခုခု မရမချင်း အောက်ခြံသိမ်းအလုပ်နန့် စခန်းလားကတ်ရဖို့ဖြစ်တော။ ယေဇု အလုပ်၊ ဘဝ နန့် ပညာရီး ရှိစွာ တစ်ခုနန့်တစ်ခု ဆက်စပ်နှီးနှယ်နီ ကတ်တေမဟုတ်ပါလား။

အချိန်၏ သြဇာအောက်က လူသား

ကုန်ခရေမာ့ချီလ(၉)ရက်နို့က ဒေသစ်တော်ချိန်ပြောင်းလားစွာကို မသိလိုက်မိ။ အချိန်ကို ရှိသို့ တစ်နာရီတိုးပလိုက်တေခါ အလုပ်ကို တစ်နာရီနောက်ကျပြီးမှ ရောက်လားလို့ စိတ်အနှောက်အယှက်ဖြစ်ခ ရရေ။ နို့အကုန် ဆောင်းအကူးမှာ တခါ နောက်သို့တစ်နာရီပြန်ဆုတ်တေခါ ညဇာ (၅) ချက်တီးစွာနန့် မိုးချုပ်လားရေ။ နာရီပြောင်းရေပိုင် ခန္ဓာက ချက်ချင်းလိုက်လို့ မပြောင်းနိုင်သိမ့်။ အသားကျအောင်မနည်း လုပ်ယူကတ်ရရေ။ ဪ --- ကိုယ့်ကိုကိုယ် ကိုယ်မပိုင်၊ အချိန်၏ အလိုကျ က နီရရောဘဝပါလားလို့ ဆင်ခြင်မိလိုက်တော။

ခုံသမာဓိတရားသူကြီး

လူတစ်ဦးနန့်တစ်ဦး၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနန့်တစ်ခုကြားမှာ ပြဿနာဖြစ်ကတ်တေခါ သူ မှားရေ၊ ငါ မှန်ရေ -- စသည်ဖြင့်။ အားလုံး သူကတော့ကေ ကိုယ်လုပ်စွာကို ကိုယ် အမှန်ထင်တတ်ကတ်တော။ လတ်တလောမှာတော့ အမှားက အမှန်၊ အမှန်က အမှား ဖြစ်ချင်လဲဖြစ်နီ တတ်တော။ ယေကေလေး အချိန်တန်ရေခါ နောက်ဆုံးမှာ အမှန်တရားက အောင်ပွဲခံရမြဲဖြစ်တော။ ယေဇု အချိန် ဆိုစွာရေ တရားမျှတရေ ခုံသမာဓိ တရားသူကြီးလဲ ဖြစ်တော။

ဘဝသစ္စာကိုရှာဖွေခြင်း

ခေတ်အဆက်ဆက်မှာ လူသားရှိစွာ ဘဝနန့်စပ်ဆိုင်ရေ မီးခွန်းတိ အများကြီးမီးကတ်ပနာ ဘဝ၏ အမှန်တရား၊ ဘဝ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှာဖွေခကတ်တော။ ယင်းအထဲမှာ ကမ္ဘာကျော် ရာသျှားစာရီးဆရာကြီး လီယို တော်လ်စတိုင်းတင်ပြခရေ ဘဝ အမြင်ချေတစ်ခုကို လူတိုင်း ဖတ်ဖူး၊ ကြားဖူးကတ်ပါဖို့။ သူ့အမြင်က မွိုးဖိုးခြင်းနန့် သီဆုံးခြင်းမှတ်တိုင်နှစ်ခုကြားမှာ လူသားစွာရေ ဒုက္ခမျိုးစုံကို လူးလိုမိခံနီယက်ပင်းနန့်ပင် ဘဝ၏ အပျော်၊ အမောချေတိကြားထဲမှာ ဒုက္ခကို တစ်ဒင်္ဂမိပျောက်နိုင်ကတ်တော။ ယင်းပိုင်နန့် လူသား၏ အသက် (ဘဝ) ကို နီ နန့် ညဉ့် ဆိုရေ မဟာရန်သူတိက တတ်တိနန့် ကိုက်ဖြတ်၊ ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်တေခါ ဘဝစွာ သီခြင်းတရားနန့် အဆုံးသတ်ကတ်ရရေ လို့ သူကဆိုပါရေ။

အမှန်မှာ အကျွန်ရို့စွာ အချိန်၏သားကောင်တိယာဖြစ်တော။ နီ နန့် ညဉ့် ဆိုရေ အချိန်တိက အကျွန်ရို့၏ ဘဝတိကို ဝါးမျိုဖျက်ဆီးပစ်လိုက်လို့ အကျွန်ရို့အသက်စွာ တစ်ရက်ထက်တစ်ရက် နည်းရေးယာ နည်းလာပါယာ။ ယေကေလေး သီခြင်းနန့်ထိပ်တိုက်ရင်မဆိုင်ရမချင်း ကိုယ်နီထိုင်ရေ လူ့ဘောင်ကြီး ရှင်သန်တိုးတက်ကျန်လိုက်စီဖို့ လူသားအားလုံးရှိတာဝန်ပင်မဟုတ်ပါလား။ အလုပ်နန့်သက်သီပြကတ်ရပါဖို့ နှမ်း။ စာဖတ်ပရိတ်သတ်အားလုံးကိုလေးစားပါရေ။ ကျေးဇူးတင်ပါရေ။

ကျော်သိန်းနိုင်

၀၃-၂၅-၂၀၁၃

ရည်မှန်းချက်နှင့်ပန်းတိုင် (အပိုင်း ၂)

စာစီစာကုံးတည်းဖြတ်ခြင်း

အကျွန်ုပ်တို့သည် ဥပဒေရုံးကောလိပ် (College of DuPage) မှာ အမေရိကန်အနောက်အလယ်ပိုင်း၏ အကြီးဆုံးကောလိပ် တစ်ခုဖြစ်ပြီး သည်ကျောင်းတော်တွင် ပညာရင်နှီးသောကံစိုနှိသူ ကျောင်းသားပေါင်း သုံးသောင်းကျော်တို့ပါသည်။ အကျွန်ုပ်တို့ကောလိပ်တွင် နှစ်ပတ်လည်စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲ နှစ်စဉ်ပြုလုပ်ပါသည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်က ပြုလုပ်သည့် စာစီ စာကုံးပြိုင်ပွဲ၏ ဆုရဟံသူများထဲတွင် အကျွန်ုပ်တို့သည် အပါအဝင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြင့် စာစီစာကုံးဆုသျှင် ကျောင်းသား တစ်ဦးလည်းဖြစ်၊ ဂုဏ်ထူးတန်းတွင်တက်ရောက်နေသည့် ကျောင်းသားတစ်ဦးလည်းဖြစ်သဖြင့် ၂၀၀၇ခုနှစ် တွင် ပြုလုပ်သည့် ကောလိပ်၏ နှစ်ပတ်လည်စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲအတွက် ပြိုင်ပွဲဝင်စာစီစာကုံးများအား တည်းဖြတ်ပေးရသည့် အကဲဖြတ်၊ အမှတ်ပေးအဖွဲ့ထဲတွင် အကျွန်ုပ်တို့ပါဝင်ခဲ့ရပါသည်။ အမှတ်ပေးအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအနေဖြင့် လက်ရွေးစင်စာစီစာကုံး အပုဒ် ၃၀ ကို ဖတ်ရှုပြီး အကောင်းဆုံး စာစီစာကုံး ၅ ပုဒ်ကို (ဆုရရှိချယ်ရေးစည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များနှင့်အညီ) ရှိချယ်ကာ စာပီရေးရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ လုပ်သက်ရင့် (စီနီယာ) ပါမောက္ခများပါဝင်သည့် ဆုရရှိချယ်ရေး ဘုတ်အဖွဲ့သို့ တင်ပြရပါသည်။ ၂၀၀၇ ခု၊ မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့က ပြုလုပ်သည့် အဆိုပါ ဘုတ်အဖွဲ့အစည်းအဝေးသို့ အကျွန်ုပ်တို့တက်ရောက်ပြီး အကျွန်ုပ် ရှိချယ်ပေးလိုက်သော စာစီစာကုံး ၅ ပုဒ်ထဲမှ ၄ ပုဒ်မှာ ဆုရဟံပါသည်။

စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲ၏ဂေါ်းစဉ် “How College of DuPage has change my life” ကို ရခိုင်ဘာသာဖြင့် ဆီလျော်အောင်ဘာသာပြန်ရပါလျှင် ‘အကျွန်ုပ်တို့ကို ဥပဒေရုံးကောလိပ်ကြီး ဘဇောင်ပြောင်းလဲပီး’ ဟူ၍ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။ ဂေါ်းစဉ်နှင့် ကိုက်ညီသည့် အကြောင်းအရာများကို ထည့်သွင်း ရိုးသားရေးမှာ စာစီစာကုံးကောင်းတစ်ပုဒ်၏ မဟိမဖြစ် လိုအပ်သော အခြင်းအရာတစ်ခုဖြစ်ရာ ပြိုင်ပွဲဝင်သူများ အနီဖြင့် ယင်းဂေါ်းစဉ်အတွက် သူ့ရှိဘဝ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ထည့်သွင်း ရိုးဖွဲ့ကတ်ရပါသည်။ ထိုပြိုင်ပွဲဝင်စာစီစာကုံးများကို ဖတ်ရှု၊ တည်းဖြတ်ရာမှ အကျွန်ုပ်တို့သတိပြုမိသောအချက်များမှာ

- စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲဝင်သူ ကျောင်းသားများ၏ ထက်ဝက်ကျော်သည် ဂုဏ်ထူးတန်းကျောင်းသား/ကျောင်းသူများဖြစ်ခြင်း
- ဆုရစာစီစာကုံး အားလုံးမှာ ဂုဏ်ထူးတန်းကျောင်းသားများ၏ စာစီစာကုံးများ ဖြစ်ခြင်း
- ပြိုင်ပွဲဝင်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူအားလုံး၏ ကိုးဆယ်ရာနှုန်းခန့်သည် တိကျသောဘဝရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များ ခိုင်ခိုင်မာမာဟိကတ်သူများဖြစ်ခြင်း
- မိမိရှိ၏ဘဝကို မိမိရှိကိုယ်တိုင် ရိုးသားသောကြိုးစားအားထုတ်

မှုဖြင့်ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုစိတ်ဟိပြီး ဟိသည့်အတိုင်းလည်း ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ကတ်သူများဖြစ်ခြင်း’ ဟူသည့် အချက်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပထမဆုသျှင်အဖြစ်ရှိချယ်ခံရသည့် ကျောင်းသူမှာ အမေရိကန်ပြည်ပေါက်ဖြစ်ပြီး အသက် ၃၁ နှစ်အရွယ် ထိ အခြံခံပညာအထက်တန်း မအောင်ခံသိမ့်သူတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ တစ်ရက်တွင် ကောလိပ်ကျောင်းတက်နိုင်သည့် သူ့ရည်းစားဖြစ်သူနှင့် ကောလိပ်ကျောင်းသို့ အလည်အပတ်သဖော်လိုက်လာမိရာမှ သူ့ကိုယ်တိုင် ကောလိပ်ကျောင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်လိုသည့် ဆန္ဒ သူမ၏ရင်ထဲတွင် ပြင်းပြစွာဖြစ်တည်လာခဲ့ပြီး ကောလိပ်ဝင်ခွင့်စာမီးပွဲအောင်မြင်ရန်ကြိုးစားပုံ၊ အဆိုပါစာမီးပွဲကို အမှတ်အများဆုံးဖြင့်အောင်မြင်ခံပုံ၊ ထိုနောက် သူမပါသနာပါလှသည့် ဓါတ်ပုံရိုက်ခြင်း နည်းပညာ ဘာသာရပ်ဖြင့် ကောလိပ်စ တက်ခံပုံများ၊ ဘဝ နာပြီး မိမိပါသနာပါသည့်ဘာသာရပ်ကိုလေ့လာနိုင်ရခြင်း၊ ကောလိပ်တွင် ရဟိထားသည့် သူမ၏ အကောင်းဆုံးအရည်အသွေးများကို ဆက်လက်ထိမ်းသိမ်းထားဟိလိုစိတ်နှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်စီရန် အမြဲတစီကြိုးစားနိုင်ခြင်းရှိကြောင့် အောင်မြင်သည့်ကောလိပ်ကျောင်းသူတစ်ဦးဖြစ်လာပုံများ၊ စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲသို့ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှုမပြုမီ အခြားဆု နှစ်ဆုကို အခြားပြိုင်ပွဲများမှ လက်ခံရဟိခံပုံ၊ ကောလိပ်သို့ ရည်းစားသည်နှင့် အလည်အပတ်သဖော် လိုက်လာခရရာမှ သူမ၏ဘဝတစ်ခုလုံး၊ အနာဂါတ်တစ်ခုလုံးပြောင်းလဲစီခပုံများ၊ သို့သော် သူမ တစ်ဦးတည်း၏ ကြိုးစားမှုကြောင့် ယင်းအောင်မြင်မှုအသီးအပွင့်များကို ဆွတ်ခူးရဟိခံသည့် မဟုတ်ကြောင်း၊ အကျွန်ုပ်တို့ ကောလိပ်၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားမှု၊ စာအုပ်စာတမ်းများမှသည့် အခြားသင်ကြားမှု အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများပြည့်စုံလွန်းမှု၊ သင်ကြားသော ဆရာ၊ ဆရာမများ၏ ကြိုးစားမှု၊ မတူညီသောနောက်ခံ ဘဝမျိုးစုံမှလာကတ်သည့် ကျောင်းသားများကို မတူ ကွဲပြားသော ချဉ်းကပ်မှုများဖြင့် ချဉ်းကပ်သင်ပြခြင်းများကြောင့်လည်းဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ဝီဝီဆာဆာ ရိုးဖွဲ့ထားသည့် သူမ၏စာစီစာကုံးမှာ အကျွန်ုပ်တို့ (ဆုရရှိချယ်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ဝင်) အားလုံး၏ ရင်ကို စွဲမက်လားစီသည်မှာ အထူးပြောဖွယ်ရာလိုအံ့မထင်ပါ။

အေန်ရပ်စ် အကျွန်ုပ်တို့အထူးပြောလိုသည့်အချက်တစ်ချက်မှာ ပညာရေးပိုင်းတွင် အောင်မြင်မှုရဟိသူကျောင်းသားအများစုသည် သူ့ရှိဘဝတွင် သူ့ရှိဘဝလုပ်မည်၊ အနာဂါတ်တွင် သူ့ရှိဘဝအောင်မြင်မျိုး ခရီးဆက်မည် စသည့် တိကျသောချာသော လမ်းကြောင်းများဖြင့် သူ့ရှိ ‘ဇာ’ ဆိုသည် ကို သူ့ရှိ ခိုင်ခိုင်မာမာ သိဟိထားသူများဖြစ်ခြင်း’ ပင်ဖြစ်ပါသည်။

မောင်ဦးသိန်းမောင်
(အပိုင်း ၃ ကို နောက်လတွင် ဆက်ဖတ်ပါရန်)

ခေတ်သစ်ရခိုင်စာရိုးဟန်တစ်ရပ်

အနီမောင်

အခုခါ ခေတ်သစ်ရခိုင်စာရိုးဟန်တစ်ရပ် အတည်ဖြစ်လာအောင် ပိုင်းယာကြိုးပမ်းနီကတ်စွာရေ အားရ ကောင်းထမန်းပါ။ ဒေပိုင် ကြိုးပမ်းကတ်ရာမှာ တတ်ကျွမ်းရေပညာရှင်ရှိက ပြောဆိုရိုးသားအကြံပီး တင်ပြချက်တိုကို ကျွန်တော်ရဲ့အားလုံး အလီးထား ကတ်ဖို့နန့် ‘လမ်းညွှန်မှု’ အဖြစ် လိုက်နာ ကျင့်သုံး ကတ်ဖို့လိုပါရေ။

အနစ်ဖေဖော်ဝါရီလထုတ် ‘ပစ္စိမရပ်ဝန်း’ မဂ္ဂဇင်းမှာ ‘ရခိုင်စကားနှင့်စာအရေးအသား’ ဂေါင်းစဉ်နန့် ဆရာမောင်ဗသိန်းရီးရေ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ကို ဖတ်ရပါရေ။ ယင်းဆောင်းပါးနိဂုံးပိုင်းမှာ ဆရာက ‘ယခုရခိုင် ကလောင်သျှင်အများ လက်ခံသုံးစွဲနေကြသော အပြောအခြေခံစာရေးဟန်ကို ရခိုင်လူမျိုးအတွက် ‘စံ’ စာရေးဟန်အဖြစ် အသုံးပြုရေးသားသင့်သည်။ ဤအ ရေးအသားမျိုးကိုသုံးလျှင် ရခိုင်စကားအသက်ရှင်နေမည်’ ရှိ အကြံပီးထားစွာကို တွဲရပါရေ။ ဆရာ့အကြံပီး ချက်ရေ ရခိုင်ဘာသာ စကားတည်တန့်ဖို့နန့် ရခိုင်စာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာဖို့အတွက် လမ်းညွှန်ချက်ပင်ဖြစ်တေ ရှိ ကျွန်တော် မြင်ပါရေ။ ဆရာပြောရေပိုင် အားလုံးက အပြောအခြေခံစာရိုးဟန်ကို လိုက်ရိုးရိုးကတ်ဖို့ဆိုကေ ဒေ စာရိုးဟန်ပင် ခေတ်သစ် ‘စံ’ ရခိုင်စာရိုးဟန်အဖြစ် အ တည်ဖြစ်လာဖို့ စွာပါဗျာယ်ယေ။

ဆရာရေ ခေတ်သစ်ရခိုင်စာအရိုးအသားတစ်ရပ် တည်တည်တန့်တန့်ဖြစ်လာဖို့နန့် ရခိုင်စာပီ တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးလာဖို့အတွက် တစိုက်မတ်မတ်ကြိုးပမ်းနီရေ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်ဖြစ်ပါရေ။ ရခိုင်စာပီနန့်ပတ်သက်ပြီး ကေ ဆရာရီးရေဆောင်းပါးတိုကို ဖတ်ကြည့်ကတ်ကေ သိနိုင်ပါရေ။ ၁၉၉၆ ခုနှစ် ရခိုင်သားကြီးစာပီ က ထုတ်တေ ‘ရခိုင်စာအရိုးအသားနှင့်ပြဿနာများ’ စာအုပ်ပါ ‘ဘာသာစကားရေးရာကဏ္ဍ’ က ဆရာ့ဆောင်းပါးတိုမှာ လိုက်နာမှတ်သားစရာတို မကန်ပါပါရေ။ ကျွန်တော် ရှိပိုင် ရခိုင်စာရိုးရေလူတိုအတွက် ကောင်းကောင်း တန်ဖိုးဟိပါရေ။

ခေတ်သစ်ရခိုင်စာအရိုးအသားတစ်ရပ်ဖြစ်လာအောင် ကြိုးပမ်းကတ်ယင်း စာရိုးသူတချို့စွာ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံတိုကို ပြောင်းရီးလကတ်စွာ တွဲရပါရေ။ ဥပမာပီးလို့ပြောရကေ ‘မြစ်’ ကို ‘မြိုက်’၊ ‘စစ်’ ကို ‘စိုက်’၊ ‘ဖြစ်’ ကို ‘ဖြိုက်’၊ ‘ရှာ’ ကို ‘ဟြာ’၊ ‘စွာ’ ကို ‘စော်’ ရှိ ပြောင်းရီးကတ်စွာမျိုးတိပါ။ ယင်းပိုင် ပြောင်း

ရီးကတ်စွာရေ ထွင်ချင်ရှိလား မဟုတ်ကေ သူများနန့် မတူစီချင်ရှိလား မပြောတတ်ပါဗျာယ်။ ‘မြစ်’ ရှိ ဆိုလိုက်စွာနန့် ရခိုင်သားတိုမျက်စိမှာ တရှိရှိစီးလားနီရေ ရီပြင်ကျယ်ကြီးကို မြင်ယောင်လာပါရေ။ ‘မြိုက်’ ဆိုစွာက ပူလောင်ရေအဓိပ္ပယ်ကိုရာ ပီးပါရေထော။ ယင်းပိုင်ဗျာယ် ‘စစ်’ ရှိ ပြောလိုက်စွာနန့် ရခိုင်သားတိုရင်ထဲ မှာ သွီးသံတရဲရဲနန့် မြင်ကွင်းကို ခံစားမြင်ယောင်ပါရေ။ ‘စိုက်’ က ရပ်စောက်ထောင်အောင်လုပ်တေ အဓိပ္ပယ်ကိုရာ ပီးရေမဟုတ်ပါလား။ ယေဇု၊ ထွင်ကတ်ရာမှာ အပြစ်ဟိဖို့လားဆိုစွာကို အယင်ကြည့်ကတ်ဖို့ လိုပါရေ။ ကျွန်တော်အမြင်ပြောရကေ အခုပိုင် ရခိုင်စာပီအရီးအသားသစ်တစ်ရပ်တည်တည်တန့်တန့် မဖြစ်ခင် တည်မြဲပြီးသားသတ်ပုံတိုကို အယမ်းမပြောင်းပစ်ကတ်ဘဲ ‘အဟောင်းစံတင်၊ အသစ်ထွင်’ ရာ လုပ်ကတ်စီချင်ပါရေ။ အားလုံးဆင်ဆင်ခြင်ခြင်မလုပ်ကတ်ဘဲ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံတိုကို တယောက်တမျိုးရာ ရီးနီကတ်ဖို့ဆိုကေ သတ်ပုံကိစ္စနန့်ပင် ထွီးနီကတ်ပါဖို့ဗျာယ်။ ရှိတိုးနိုင်ဖို့ မဟုတ်ပါဒေ။

အပြောအတိုင်းရီးရေဆိုပြီးကေ ‘မိ’ ကို ‘မိန့်’၊ ‘နီ’ ကို ‘နိန့်’၊ ‘ဟိ’ ကို ‘ဟိန့်’၊ ‘မိဖ’ ကို ‘မိန့်ဖ’၊ ‘ညီ’ ကို ‘ညီန့်’၊ ‘နီ’ ကို ‘နိန့်’၊ ‘နွီ’ ကို ‘နွီန့်’၊ ‘မီး’ ကို ‘မိန့်’၊ ‘မည်’ ကို ‘မေ’၊ ‘စည်’ ကို ‘စေ’၊ ‘သည်’ ကို ‘သေ’၊ ‘ခြည်’ ကို ‘ခြေ’၊ ‘ပြည်’ ကို ‘ပြေ’ ရှိ ပြောင်းရီးပစ်လိုက်ကတ်ပါဖို့လား။ ယင်းပိုင် ပြောင်းရီးကတ်ဖို့ဆိုကေ ပြောင်းရီးဖို့စွာ မကန်ပါထော။ ယကေ ရခိုင်စာပီမှာ ‘အိ’ သရသံ၊ ‘အီ’ သရသံ နန့် ‘ညသတ်သံ’ တိ ပျောက်လားပါဖို့နှင့်ရာ။ ကျွန်တော်ရဲ့ အသစ်ထွင်စွာရေ တိုးမလာဘဲလျော့လားခရေ ဆိုကေ ကောင်းရေလကွဏ္ဍက မဟုတ်ပါယေ။ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမလာဘဲ ဆုတ်ယုတ်လားဖို့စွာကို ကျွန်တော် ရှိ မလုပ်သင့်ရှိ မြင်ပါရေထော။ ဒေပိုင်ရာစကားလုံးတိုင်းကို သတ်ပုံပြောင်းရီးကတ်ကေ စာပီပုံသဏ္ဍန် ပျက်လားဖို့စွာကိုလေ့ သတိပြုကတ်ရဖို့ မဟုတ်ပါလား။ ယေပြီးကေ အခုရီးစွာတိုနန့် အယင်ခေတ်ဟောင်းတိုကရီးစွာတို တစ်လေ့ အဆက်အစပ်မရမဖြစ်လားရအောင် လေ့ ဆင်ခြင်ကတ်ရပါဖို့။

ကျွန်တော်ရဲ့ထဲက တချို့ရေ ‘ရွတ်’ ကို ‘လွတ်’၊ ‘ရွဲ’ ကို ‘လွဲ’၊ ‘ရို့’ ကို ‘လို့’၊ ‘အရိုဖက်’

စာစဉ်မှာယူလိုလျှင်

အေသတင်းစုံဥိဝယ်ယူ အားပီးလိုသူများအနိန်ဖြင့်အောက်ဖေါ်ပြပါနီးစပ်ရာစာစဉ်ကူညီဖြန့်ချိ ပီးသူများမှတဆင့်ဆက်သွယ်ဝယ်ယူ နိုင်ကတ်ပါသည်။ အထူးကျေးဇူး တင်ပါသည်။

- ကို ဦးသိန်းမောင် (အိုင်အိုဝါ)
- ☎ ၅၅၅-၃၂၆-၄၆၂၂
- ကို ကျော်သိန်း (ချီကာဂို)
- ☎ ၇၇၃-၄၁၄-၂၈၁၃
- ကို အောင်ထွန်းစိန် (ပိစ်ဘာဂ်)
- ☎ ၄၁၂-၄၀၃-၇၈၂၂
- ကို ခိုင်မင်းစံ (ဘာဖဲလို)
- ☎ ၇၁၆-၃၀၈-၃၅၆၆
- ကို ဆန်းလှိုင် (မိဝါကီ)
- ☎ ၄၁၄-၄၈၄-၅၇၃၈
- ဝိုးချေ (ယူတား)
- ☎ ၈၀၁-၅၁၂-၁၀၃၆
- ကို ကျော်သိန်း (မိဝါရီ)
- ဖုန်း ၈၁၆-၂၉၄-၈၄၅၁
- ကို စောသိန်းမောင်(ချီကာဂို)
- ☎ ၆၃၀-၇၄၉-၈၀၈၃

အနီမောင် ၏ သတ်ပုံပြဿနာ မှ

ကို 'အယိုဖက်'၊ 'အိမ်ရို' ကို 'အိမ်ယို' ၊ 'အရှင်' ကို 'အယှင်' ဆိုပြီး ကေ 'ရ' နီရာမှာ 'လ' ရှိ၊ 'ယ' ရှိကိုသုံးပြီးကေပြောနီရီးနီကတ်စွာတို့ ရ ပါရေ။ ဒေပိုင် 'ရကောက်' သံတိ တဆတ်ဆတ် ဆုံးပါးလာစွာရေ ရခိုင် ဘာသာစကားအတွက် ကောင်းရေလက္ခဏာ မဟုတ်ပါ။ ဒေစကားလုံး တိကို ပြန်ထိမ်းကတ်ဖို့ လိုပါရေ။ ယေပြီးကေ ဗမာဘာသာစကားလွှမ်းမိုး ခံရေအတွက် 'ဟိ' ကို 'ဟိန့်' ရှိ အသံမထွက်ဘဲ 'ရို' မဟုတ်ကေ 'ယို' ဆိုပြီးကေ အသံထွက်ကတ်စွာ တို့မိကတ်ပါဖို့။ ဒေချင့်တိကိုလေ့ ကျွန်တော်ရို့ ပြန်ထိမ်းပြီးကေ ပြောကတ်ရီးကတ်ဖို့ လိုပါရေထော။

တချို့က 'အစဉ်အလာ' ကို 'အစိုင်အလာ'၊ 'တောင်စဉ်ကမ်း' ကို 'တောင်စိုင်ကမ်း'၊ 'ပညာ' ကို 'ပိုင်ညာ' ရှိ ပြောင်းရီးကတ်စွာ တို့ရ ပါရေ။ ယင်းပိုင် ပြောင်းရီးကတ်စွာကို အများကလေ့ လက်ခံကတ်ပါ ရေ။ ယကေလေ့ တခု ကျွန်တော်စိုးရိမ်စွာက ယှားယှားပါးပါးဟိရေ 'ညချေသတ်' စာလုံးပေါင်းတိ ပျောက်လား ဖို့စွာကိုပါ။

ကိုယ့်ပိုင်သူပိုင်လူတိက စိတ်ထင်ရေပိုင် စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံတိ ကို ပြောင်းရီးနီကတ်စဉ်မှာ ရခိုင်စာပီတိုးတက်ဖို့အတွက် ရှိတန်းက ကြိုး ပမ်းနီရေ စာရီးဆရာ ပန်းအောင်တယောက် 'တေ' 'မေ' နန့် 'ရေ' နောက်ဆက်တိနီရာမှာ 'တယ်' 'မယ်' နန့် 'ရယ်' ကို အသုံးပြုရီးစွာ သတိပြုမိပါရေ။ ဒေပုဂ္ဂိုလ်ဇာရည်ရွယ်ချက်နန့် ယင်းပိုင်ပြောင်းရီးရေဆိုစွာ မပြောတတ်ပါ။ ဒေပိုင်ထွင်စွာမျိုးကိုလေ့ပိုင်ချိန်ခါ မလိုလားအပ် ရှိ မြင်ပါရေ။

စကားပြောအသံစွာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပြောင်းတတ် ပါရေ။ ယကေ ပြောသံပြောင်းတိုင်းလိုက်ရီးကတ်ပါဖို့လား။ ဥပမာတခုပီးရို့ ပြောရကေ 'သရက်ပင်' ကို 'သရက်ပင်' ရှိ အသံထွက်ကေလေ့ 'မှင်း ကျိုးပင်'၊ 'နပျိုးပင်' ရှိကိုကျခါ 'မှင်းကျိုးပင်' ၊ 'နပျိုးပင်' ရှိရာ အသံ ထွက်ကတ်ပါရေထော။ အသံထွက်တေအတိုင်း တခုမှာ 'ပင်' ရှိ ရီးပြီး ကေ အရာတခုမှာခါ 'ပင်' ရှိ ရီးကေ စနစ်ကျရေ စာပီပုံသဏ္ဍန်ဖြစ်ပါဖို့ သိမ့်လား။ ယေဇု၊ 'အေဒီ၆ရာစုနှင့် ယင်းမတိုင်မှီရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ' စာအုပ် အမှာစာမှာ ဆရာကြီးဦးစံသာအောင်က 'အပြောဘာသာ စကားရေ အမြဲတမ်းပြောင်းနီရေအတွက် အပြောဘာသာစကားကို အရီး ဘာသာစကားနန့် ထိမ်းပီးဖို့လိုရေ' ဆိုပြီးကေ အကြံပီးထားစွာကို ကျွန် တော်ရို့လိုက်နာကတ်ဖို့ လိုပါရေဒေ။

မဟုတ်တဟုတ်ချေ စာတပုဒ်စ၊ နှစ်ပုဒ်စရီးဖူးသူ ကျွန်တော်ပိုင် အကောင်က စာပီနန့်ပတ်သက်ဗျာယ် အပုပိုင်ရီးစွာရေ 'လက်သမား အ လုပ်ကို မျောက်လုပ်တေပိုင်' ကျဖို့လား မပြောတတ်ပါဗျာယ်။ ယေဇု ခွင့် ရွတ်စိတ်နန့် ဖတ်ရှုဝေဖန်ကတ်ပါလိရို့ ကျွန်တော်ပန်ကြားပါရေ။

အနီမောင်

၂၁/၀၈/၂၀၂၂

‘စာဆိုတော်ရခိုင်သူမြတ် မင်းဘားရောက်မှ ဒုက္ခကျရေ’

ဒေအဖြစ်အပျက်က လွန်ရေဆယ့်ငါးနှစ်လောက်က စစ်တွေ၊ မိဇံမှာ အဂယောင့်ဖြစ်စွာ။

“နက်ဖန်ခါ တလင်္ဂီနီ၊ ညကျောင်းလေ့မဟိ၊ နတ်ပင်ရင်းမှာရီသဲကတ်မေ” ..... ဒေစကားက ညဇာကပင်ညှိလိုက်စွာ။ မိုးထကပင် အိမ်မှာရာသီဥတု မကောင်း။ မဟုတ်တကွံချေအပြင်ထွက်ဖို့ ပျင်စွာနန့် ‘အီးယောင်’ ကလှမ်းအော်ရေ.....။

‘အငယ်ကောင်’

“ဇာပျင်နီစွာလေ ..... စာမဖတ်လား”

လားပျာယ် ..... ထိုကောင်တိကလည်း အီးယောင် အကြောင်း ကောင်း ကောင်းသိရေ။ အိမ်အထိလာခေါ်ကတ်ဖို့မဟုတ်။ ဘဇောင်လုပ်ရဖို့? အ သာချေအိမ်ထက်တက်ပျာယ်.....ဗရံဒါထက်ကခုမှာထိုင်ပနာ အီးယောင် ကြားအောင် စာအော်ဖတ်လိုက်တေ။ မျက်စိက လမ်းမထက်မှာ ...။

ဖြားက အသာ အသာနန့် တက်လာပျာယ်။ ဖြားတိုင်ဖို့ပျာယ်။

ထိုကောင်တိလည်း အိမ်လေးကလက်ကြားမှာ ကုတ်ချီကုတ်ချောင်း။

ကြံရာမရရေအဆုံး --- အယင်ထက်ကျယ်ရေအသံနန့် လှမ်းအော်လိုက် တေ .....။

“ထိုကဗျာတွင် စာဆိုတော်ရခိုင်သူမြတ်က ..... မင်းရို့ရို့ကလားလီ ..... ငါ နောက်က လိုက်ပါလတ်မေ” ဟုဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အီးယောင် ကတော့ အောက်မှာပြုံးလို့ ..... တန်းဆောင်ဗုန်း ဖြား ဂစ္ဆပမြစ်ပြင်မှာ ဒေနီပို့ပြည့်ရေ။

ဟိုး အစီးမှာ..... “ဝဖြီးချပ်တောင်” လှမ်းမြင်နီရယင့်။ ။

ရော်ဂျီ (ရခိုင်ပြည်)

ဒီမိုခရေစီပိတ်ဆက် (အပိုင်း ၃)

မိုးညို (M. Ed-EA.) ဘနီကောက

ဒီမိုခရေစီဆိုတာတစ်ခုတည်းမရပ်တည်နိုင်။ ။ ဒီမိုခရေစီဆိုတာ အသိတပ်ဆင်ထားရေးအိမ်တလုံးပိုင် ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ မပြောင်းလဲဘဲ တည်တံ့ရေး အနိအထားမျိုးမဟုတ်ပါ။ တစ်ခုတစ်စည်းတည်းတည်တံ့ရေး အနိအထားတော့ဟုတ်ပါယင်း။ နိုင်ငံရေးပါတီများစွာတည်တံ့ခြင်း၊ နိုင်ငံ၏အကြီးအကဲကို ၄ နှစ်၊ ၅ နှစ်သတ်မှတ်လျက် ရွေးချယ်ခြင်း နှင့် ဥပဒေပြုရေးကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်းစသည်ဖြင့် နိုင်ငံတော်အာဏာကို သုံးစုခွဲလိုက်ရုံနန့်တော့ မပြည့်စုံပါသိမ့်။ ဩဇာဟိသောနိုင်ငံရေးပါတီများ နှင့် လူထုတစ်ရပ်လုံးပါဝင်ဆင်နွှဲနိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ လူမှုအသင်းအဖွဲ့များအားလုံး မျှဝေနိုင်သောယုံကြည်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်သောအခါ မှသာ စည်းလုံးသောဒီမိုခရေစီဆိုတာ ဖြစ်တည်လာစာမျိုးပါ။ ယင်းပိုင်ဖြစ်အောင် စဉ်းစားတွေ့ဆော်မှုနှင့် ကျင့်သုံးသောလမ်းစဉ် စသော နိုင်ငံရေးထုံး/စံ များကိုအခြေခံပြီး ဒီမိုခရေစီ ရလဒ်များကို ညွှန်ပြပေးရမည်ဖြစ်သည်။ စည်းလုံးညီညွတ်သော ပါတီစုံဒီမိုခရေစီ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းတွင် ‘အာဏာခွဲဝိမှု’ Decentralization ၊ ဒီမိုခရေစီ၏စံတန်ဖိုးများ Democratic Values ၊ အစိုးရဂေါင်းဆောင်များနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာပညာရပ် (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပညာပီးမှု Political Education များပါဝင်သည်။

ခွဲဝိမှု Decentralization ။ ခွဲဝိမှု Decentralization ပိုင်းအရ နိုင်ငံတော်၏စီမံခန့်ခွဲမှုသည် ဗဟိုအဖွဲ့မှာသာ အခြေတည်မရှိနိုင်။ အခြေခံလူ့အဖွဲ့အစည်းများကိုယုံကြည်စိလောက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်သော အခြေအနေမျိုးဟိရမည်။ အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုတိုက်ရိုက်ပတ်သက်သက်နီသူများက ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုချမှတ်မှ ပို၍ဆီလျော်မှုဟိမည်ဖြစ်သည်။ လူထုနှင့်တိုက်ရိုက်ပတ်သက်နိုင်အောင် အစိုးရကိုဖွဲ့စည်းသည်ဆိုလျှင် ပြည်သူလူထု၏နိုင်ငံရေးပိုင်ခွင့်ပါဝင်မှုမှာ ပို၍အားကောင်းလာရမည်ဖြစ်သည်။ ခွဲဝိမှုဘောင် Decentralization Framework အတွင်းမှာ ဗဟိုအစိုးရသည် သူ၏အာဏာပါဝါများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံသို့ ဖြန့်ကြက်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းများ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံမှာလည်း သူ့ရိုက်ကိုယ်တိုင်စီစဉ်နိုင်သော၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်သော၊ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများကိုစီမံနိုင်သော ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ Structure သာ ဖြစ်ရမည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဖွဲ့စည်းပုံအထက်မှာ လူထုက ရွေးချယ်တင်မြှောက်ထားသော ကိုယ်စားလှယ်များဟိရမည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း စီမံခန့်ခွဲပုံများ တူညီရမည်။ ယင်းလုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဒေသဆိုင်ရာများမှ ရွေးချယ်ထားသော နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများက စီမံခန့်ခွဲသည်။ ခွဲဝိမှု Decentralization ပုံစံသည် လူထုအား နိုင်ငံရေးတွင်ပါဝင်အောင် စိတ်ဓါတ်ကိုမြှင့်တင်ပေးရာတွင်များစွာအထောက်အကူပြုသည်။ Decentralization က ‘ဗဟိုအစိုးရ အရေးမကြီး’ ဟု မဆိုလိုပါ။ ‘ဗဟိုအစိုးရသည်သာ နိုင်ငံရေးတွင်အရေးပါသည်’ ဟူသော အချက်နှင့်တော့ ဆန့်ကျင်သည်။ Decentralization စနစ်

သည် ဒီမိုခရေစီပုံစံတည်ဆောက်ရာတွင် အဆင့်မြင့်သော မူဝါဒဖြစ်သည်။ လက်ဟိရနိုင်ပြည်ကို အုပ်ချုပ်နိုင်သော အာဏာရပါတီသည်ပင် တိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်းကို မလုပ်နိုင်သည့်အပြင်၊ အဖျက်အယက်နှင့် မတရားမှုများကိုပင် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်မရဟိဘဲ ဖြစ်နိုင်ခြင်းသည် ‘ရခိုင်သားများနှင့်ဒီမိုခရေစီ မဆို’ ဟု ဆိုခြင်းနှင့်အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ဇာပါတီမဆို ဒီမိုခရေစီကိုကျင့်သုံးသည်ဟု ဟန်ပြသည်မှတစ်ပါး ရခိုင်သားတိအတွက် အားကိုးရာဖြစ်မလာနိုင်သည် ကို သိပါ။

ဒီမိုခရေစီအစိုးရ ။ ။ အစိုးရသည် အဖွဲ့စည်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်နှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်အောင် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်သာ နိုင်ငံတော်အာဏာကို အသုံးပြုသော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဒီမိုခရေစီကိုအသုံးပြုမှုမှာ လူသားများ ဒီမိုခရေစီ အကူးအပြောင်းကိုကျင့်သုံးလက်ခံနိုင်ရန်နှင့် ဒီမိုခရေစီကျကျ ကျင့်သုံးနိုင်ထိုင်တတ်ရေး၌ အဓိကဂုဏ်ရည်များပါဝင်သည်။ ၎င်းဂုဏ်ရည်များထဲတွင် တရားမျှတမှု၊ ရပိုင်ခွင့်တူညီမှု၊ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်မှု၊ သည်းခံမှု၊ မတူညီခြင်းကိုလက်ခံမှု၊ လူမျိုးနွယ်စုကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု၊ အကြမ်းမဖက်မှု၊ ဆွေးနွေးအဖြေရှာမှု နှင့် လွတ်လပ်သော လူသားဘဝ များ ပါဝင်သည်။ ဒီမိုခရေစီဆိုတာ လူမျိုးနွယ်စုများကို လေးစားခြင်း၊ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းနှင့် ၎င်းရို့ကို အဓိကထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အာရုံစိုက်ခြင်းများပင်ဖြစ်သည်။ အစိုးရကောင်းတစ်ရပ်မှာ အရည်အသွီးကောင်းများဟိရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းရို့မှာ ပါဝင်စီခြင်း ‘Participation’ ၊ အကျိုးဟိဟိ အသုံးချခြင်း ‘Efficiency’ ၊ ဖန်တီးနိုင်စွမ်း ‘Efficacy’ ၊ တာဝန်သိစိတ် ‘Sense of Responsibility’ နှင့် တာဝန်ကျိပြုနိုင်ခြင်း ‘Responsibility’ ၊ ဥပဒေကိုအသုံးချခြင်း ‘Rule of Law’ နှင့် ပူပေါင်းပါဝင်ခြင်း ‘Participation’ ရှိဖြစ်ကတ်သည်။ ယင်းအပြင် အဓိက အချက် ၂ ချက် ပါဝင်ပါမှ အစိုးရ ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်မည်ဖြစ်သည်။

(၁) ပါတီစုံနိုင်ငံရေး နှင့် ထင်သာသော လူသားဂျုဒေါင်းများ၊ အခန်းကဏ္ဍများ၊ လုပ်ငန်းများ၊ မတူညီသော နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားသူများနှင့် ပူပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ

(၂) ထင်သာမြင်သာသော နည်းလမ်းစနစ်များ၊ ပုံစံများ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုများ၊ ငွီကြီးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ရှင်းတမ်းများနှင့် ဖြစ်သင့်သည်ကို ပြောင်းလွှဲပေးသော အစီအစဉ်များ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရတစ်ရပ်သည် ပါတီစုံစနစ်ကို မျက်ကွယ်ပြုနိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး အာဏာသျှင်ဆန်သော အုပ်ချုပ်မှုစနစ်များ ပြန်ပေါ်ပေါက်နိုင်သည်။ အစိုးရကောင်းတစ်ရပ်သည် နိုင်ငံကို အခြံပြုထားသော်လည်း အာဏာစီမံမှုများခွဲဝိခြင်းနှင့် တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးကဏ္ဍများ၌ အလွှာပေါင်း

စုံပါဝင်စီနိုင်သည်။ အစိုးရကောင်းတစ်ရပ်၌ လုပ်ကိုင်သူများသည် ဗဟိုက ထိမ်းချုပ်ခြင်းမှတစ်ပါး ဒေသဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ နိုင်ငံရေးပါတီစုံများ၊ လူမှု အသင်းအဖွဲ့များ၊ နိုင်ငံသားများဆိုင်ရာနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်းဆိုင်ရာ အခန်း များကို ပါဝင်စီရမည်ဖြစ်သည်။

ယင်းပြဿနာ အစမှာ မဲပီးသူ voter နှင့် ရွေးကောက်ခံသူ the elect ရှိ၏ ပတ်သက် ဆက်နွယ် မှုတိကောင့်ဟု အန္တကမ်းအားဖြင့်ပြောနိုင် ပါသည်။ အရွီးခံပုဂ္ဂိုလ်က တရားဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို လျစ်လျူရှုသောအခါ ဆန္ဒမဲပီးသူများက ရွေးကောက်ခံသူများအပေါ် ယုံကြည်မှုပျောက်လားသည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာပညာ။ ။ အများအားဖြင့် လူထုသည် အစိုးရတစ်ရပ်၏ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာမူဝါဒကို မကြိုက်သောကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် အခြား သောနိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများထဲတွင် မပါဝင်လိုကတ်ပါ။ ယင်းအခြေနေ၌ မူဝါဒကိုစိတ်ကုန် aversion for policies ကြောင့် ပြောတတ်ကတ်ပါသည်။ ဇာအတွက်စိတ်ကုန်ရစာပါလဲ။ စိစစ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းပြဿနာ အစမှာ မဲပီးသူ voter နှင့် ရွေးကောက်ခံသူ the elect ရှိ၏ ပတ်သက်ဆက် နွယ်မှုတိကြောင့်ဟု အကြမ်းအားဖြင့်ပြောနိုင်ပါသည်။ အရွီးခံပုဂ္ဂိုလ်က တရားဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို လျစ်လျူရှုသောအခါဆန္ဒ မဲပီးသူ များက ရွေးကောက်ခံသူများအပေါ် ယုံကြည်မှုပျောက်လားသည့်အတွက် ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီဝင်များ သိသိသာသာ လျော့နည်းလာ မှုနှင့်တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ စီမံဆုံးဖြတ်မှုများနိမ့်ကျလားခြင်း စသော အ ချက်များက ယင်းအခြေအနေကို သက်သိပြနိုင်တတ်ပါသည်။

ဒုတိယတစ်ချက်မှာ နိုင်ငံရေးအခင်းအကျင်းများ ရှုပ်ထွေးလာ သောအခါ နိုင်ငံရေးပညာပီးမှု မလုံလောက်သည့်အတွက်ဖြစ်တတ်ပါ သည်။ ယင်း၏အကျိုးဆက်အဖြစ် နိုင်ငံသားများသည် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ် ပိုင်ခွင့်ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေး၌ ပါဝင်နိုင်မှုမဟုတ်ခြင်းများ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ တတိယအချက်မှာ နိုင်ငံရေးပါတီများသည် အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆ အားဖြင့် အချင်းချင်းခြားနားမှုမဟုတ်သည့်အတွက် မဲထည့်ချင်သော စိတ် ဆန္ဒများလျော့ကျလားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စတုတ္ထအချက်မှာ သတင်းမီဒီယာ များက နိုင်ငံရေး အပြစ်များကိုသာ ရိုးသားဖော်ပြပြီး အကောင်းဖက်မှာ ဖော်ပြမှုအားနည်းသည့်အတွက်ကြောင့် aversion for policies အမြင်များ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ပဉ္စမအချက်မှာ ဥပဒေနှင့်ဖွဲ့စည်းပုံကို နားမလည်နိုင် သောနည်းလမ်းများဖြင့်ရိုးဆွဲထားသောအတွက်ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံ ရေးပညာသည် မသိမဖြစ်သောအရာဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ၎င်းသည်

သာ နိုင်ငံရေးအယူအဆကို ဒီမိုခရေစီသို့ဦးတည်စီနိုင်သောကြောင့်ဖြစ် သည်။ နိုင်ငံအစိုးရသည်နိုင်ငံရေးပညာကိုသင်ခန်းစာတစ်ခုအဖြစ်ကျောင်း တွင်ပြဋ္ဌာန်းလျက် အသက်သွင်းပီးရမည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးပညာသည် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအသိပညာများကိုပီးတတ်ပြီး နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာလုပ် ငန်းစဉ်များနှင့် အခြေခံအသိပညာများကို လူထုအားအသုံးပြုစီသည်။ နိုင်ငံ ရေးပညာဟူသည်လူငယ်များနှင့်သာသက်ဆိုင်သောအရာမဟုတ်။ လူကြီး လူငယ်မရွီး အလွှာစုံ၊ လူတန်းစားစုံနှင့် သက်ဆိုင်သောအရာဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးပညာကြောင့် ပုဂ္ဂလိက အခွင့်ရေးများ၊ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်များ နှင့် လူထုအနိမြင့် နိုင်ငံရေးတွင်ပါဝင်နိုင်ခြင်းများကို သဖေပေါက် နား လည်စီနိုင်သည်။

ဒီမိုခရေစီဆိုတာ အနာဂတ်အတွက်လား။ ။ ဒီမိုကရေစီဆိုတာ နိုင်ငံတွင်း မှာ အီးချမ်းစွာနီထိုင်နိုင်ရေး၊ လွှပ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုနိုင်ရေး၊ စီပွား ရေးကိုလွတ်လွတ်လပ်လပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေးနှင့် လုံခြုံမှု ရဟိရေးများကို ဖြစ် ပေါ်စီပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ဖြစ်ပေါ်နိုင်အောင် ပြည်နယ်အားလုံး၊ တိုင်းဒေ သကြီးအားလုံး နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံမူများမှစ၍ တိုးတက်နိုင်အောင် ပူး ပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။

နိဂုံး။ ။ နိဂုံးချုပ်အားဖြင့်ပြောလိုသည်မှာ ပါတီစုံဒီမိုခရေစီစနစ်တွင် ဗဟို ထိန်းချုပ်မှုမဟုတ်ခြင်း Decentralization သည် အထူး အရေးကြီးသည်။ ၎င်း သည် နိုင်ငံတိုးတက်မှုအတွက် အခြေခံသဖေတရားများ၊ ဒီမိုခရေစီလုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ၊ အာဏာများကိုစနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲခြင်းများနှင့် အခြား သောတိုးတက်နိုင်ခြေများစွာရှိကို ဖြစ်ပေါ်စီနိုင်ပါသည်။ ပါတီစုံဒီမိုခရေစီ စနစ်တည်ဆောက်နိုင်ရန် အရေးကြီးသောအရာများမှာ

- (၁) ပြည်သူလူထု၏ အခြေခံအခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်မှုများကို တိုးမြှင့်ပေါ် ဆောင်ပီးရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း
- (၂) ညီမျှသော၊ တနည်းအားဖြင့် ဖက်ညီသော Decentralization ရွီး ကောက်တင်မြှောက်ပွဲများ
- (၃) မီဒီယာအခန်းကဏ္ဍနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများ၏လွတ်လပ်စွာလှုပ်ရှားခွင့် အခန်းကဏ္ဍများကိုမြှင့်တင်ပီးခြင်း
- (၄) ဒီမိုခရေစီကျင့်ဝတ်များကိုအခြေခံသော အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင် ရာအခင်းအကျင်းများဖြစ်ပေါ်စီခြင်း
- (၅) ဒီမိုခရေစီကို လက်ခံ၊ ယုံကြည်၊ ကျင့်သုံးခြင်း နှင့်
- (၆) စီးပွားရေးအရှိန်အဟုန်ကိုမြှင့်တင်လျက် လူ့အဖွဲ့အစည်းတခုလုံး၏ လိုအပ်ချက်ကိုဖြည့်ဆည်းပီးခြင်း ရှိဖြစ်ကတ်ပါသည်။

ဇာပင်ဖြစ်စီ ဒီမိုခရေစီသာ လူသားတစ်ယောက်၊ ပြည်နယ်တစ်ခု၊ တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခု၏ ရပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အလမ်းကိုဖြစ်ပေါ်စီနိုင်သော ကြောင့် ဒီမိုခရေစီသည် လူသားတန်းဖိုးကို တိုးမြှင့်ပီးနိုင်သော နိုင်ငံရေး စနစ်တခုဖြစ်သည်ကို ငြင်းစရာဟိမည်မထင်ပါ။ ဒီမိုခရေစီစနစ်၏ အမိပါယ်

စာမျက်နှာ ၃ ကော်လံ ၂ သို့

အာဖရိကန်-အမေရိကန် တိုင်းပြည်တစ်ခု တော်လှန်သူနှင့် ကလောင်သျှင်

အပိုင်း (၂)

မည်ဖြင့် လန်စတန် ဟျူးခ်လမ်း (Langston Hughes Place) ဟု ပြောင်းလဲ
ခေါ်ဝေါ်စီမံသည်။

(၄) လန်စတန် ဟျူးခ် Langston Hughes (၁၉၀၂ - ၁၉၆၇)

ဂျိမ်းစ် လန်စတန် ဟျူးခ်ကို မိဖိုရီ
ပြည်နယ်၊ ဂျီဖလီနမြို့တွင် မွေးဖွား
သန့်စင်ပြီး ကောင်းမကြာခင်မှာ
ပင်သူးဇွမ်ဖန်စပ်ပါးလမ်းခွဲကတ်သ
ဖြင့်ဟျူးခ်သည် အသက်(၁၃)နှစ်
အရွယ်အထိ အဘောင်မနှင့် ကြီး
ပြင်းလာရသူဖြစ်သည်။ လိန်
ကိန်းမြို့သို့ အီးယောင်မိသားစု
နှင့် အတူနီထိုင်ရန် ရွှိပြောင်းပြီး

နောက်ပိုင်း၌ ဟျူးခ်သည် ကဗျာများကို စတင်ရေးသားသည်။ လိန်ကိန်း
တက္ကသိုလ်တွင် ကောလိပ်ညာကို ပြီးစီးသူ ဟျူးခ်သည် အကူထမင်း
ချက်၊ လောင်ဒရီအလုပ်၊ စားပွဲထိုးအလုပ်များကို သင်္ဘောလိုက်ယက်ပင်း
လုပ်ကိုင်ပြီး ယူရိုအာဖရိကတိုက် များသို့ သုံးနှစ်ကြာလှည့်ပတ်နိုင်ခဲ့သည်။
၁၉၆၂ ခုနှစ်မှာကား ဝဲရီဘလူးစ် (Weary Blues) ဟု နာမည်ပေးထားသည့်
တေးဂီတနောက်ခံပါ ကဗျာစာအုပ်ကို ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

ပေါလ်လောရန့်စ် ဒင်းဘား၊ ကားလ် ဆန်ဘင် နှင့် ဝဲလ်ပိုမန်း ရှိ
သည် သူ့ကိုပထမဦးဆုံး လွှမ်းမိုးသူများဖြစ်သည်ဟုဆိုလာသော ဟျူးခ်
သည် ဂျတ်စ်တေးဂီတ (jazz music) ကိုနှစ်သက်သူဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းရိုး
သားခသော ဝထု၊ ပုံပြင်တို၊ ပြဇာတ်နှင့် ကဗျာ အင်တန်အများအပြားတွင်
ဂျတ်စ်တေးဂီတအရသာများကိုတို့ရတတ်သည်။ ဟျူးခ် အရိုးအသား
များကို လိုလာကြည့်လျှင် သူသည် ကိုယ်ပိုင်အဖြစ်အပျက်နှင့် လူမည်းမျိုး
နွယ်တစ်ခုလုံးအတွက်အကြံကို သီးခြားမထားဘဲ နိဂုံးရိုးလူမျိုးရှိ ဘဝနီထိုင်
မှုအနုပညာ၊ ဇာတ် ထုံးတမ်းစဉ်လာများ၊ ပူပင်ဆင်းရဲသောကဗျာနှင့် မိမိ
ရိုးဘာသာစကား၊ စာပီ နှင့် ဂီတသုခုမရိုးအားချစ်မြတ်နိုးပုံတို့ကို ထင်ထင်
ရှားရှားပုံဖော်ရေးသားတတ်သူ ဖြစ်သည်။ ဟျူးခ် ဇာပီနှင့်အနုပညာ ဖန်
တီးမှုသည် ဟာလမ်(Harlem Renaissance) လူထုလှုပ်ယှားမှုကြီးအတွက်
အ ထောက်အပံ့တစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပြီး ယင်းနောက်ပိုင်းတွင် ဟျူးခ်ကို ဂုဏ်ပြု
သောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမိုင်းမှတ်တိုင်တစ်ခုအဖြစ်လည်းကောင်း
သူ နီထိုင်ခသော နယူးယော့မြို့၊ ဟာလမ်အရိ ၁၂၇ လမ်းကို ဟျူးခ် နာ

“နခမ်းစမှာ ရယ်လျက်ပါ” (Not Without Laughter) နှင့် “ကို
ရိုးကြီး စာအုပ်တွဲများ” (Simple Books: Simple Speaks His Mind, Simple
Stakes a Claim, Simple Takes a Wife and Simple's Uncle Sam) ရှိသည်
သူ့ဇာကျော်ကြားသော ထုတ်ဝေမှုများဖြစ်သည်။

(၅) အဲလတ်စ် ဟေးလေး Alex Haley (၁၉၂၁-၁၉၉၂)

ကျောင်းဆရာမ သားဖြစ်သူ ဟေး
လေးသည် ပါရမီထူးခြားသူ တစ်
ယောက်ဖြစ်သည်။ သူ့ကို ၁၉၂၁ ခု၊
ဩဂုတ်လ တွင် နယူးယော့မြို့၌
မွေးဖွားခဲ့သည်။ အသက် (၁၇)နှစ်
အရွယ်တွင် ကောလိပ်ကျောင်းမှ
ထွက်ပြီး ကမ်းရိုးတန်း ရီတပ်စခန်း
တစ်ခုတွင်စတင်အမှုထမ်းလီသည်။

သင်္ဘောထက်တွင် ပျင်းစရာအချိန်မဟိရလီအောင် ဝထုတိုများ၊ ဆောင်းပါး
များ ရေးသားပြီး မဂ္ဂဇင်းတိုက်များသို့ စာမူများ ပို့ခဲ့သည်။ အကြိမ်ပေါင်း
များစွာ အငြင်းခံရသည်။ တစ်ပုဒ်စ နှစ်ပုဒ်စ ရှီးချယ်ခံရသည်။ ယင်းချင့်
သည်ပင် ဟေးလေးကို စာဆက်ရေးဖို့ အားဖြစ်စီမံသည်။

ရီတပ်စခန်းမှ အနားယူပြီးနောက် အလွတ်တမ်းစာရီးဆရာ အ
ဖြစ် ဘဝကိုရပ်တည်ဖို့ကြိုးစားခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာကျော်
ပုဂ္ဂိုလ်တချို့နှင့်အိန်တာဗျူးရန်အစီအစဉ်တစ်ခုကို ပလေးဘွိုင်း မဂ္ဂဇင်းမှ
ကမ်းလှမ်းလာခြင်းသည် ဟေးလေးဘဝအတွက် ကောင်းသောလှုပ်ခတ်
မှုကြီးတစ်ခုဖြစ်သည်။ မာတိန်လူသာကိန်း ဂျူနီယာ၊ ဆမ်မီ ဒတ်ဗစ်စ် ဂျူ
နီယာ၊ ကွန်စီဂျူနီး စသော လူထုခေါင်းဆောင်၊ စံပြုပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အိန်တာ
ဗျူးစီးရီး တစ်ခုကို အောင်အောင်မြင်မြင်ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ယင်းနောက်
သူရေးသားခသော “မဲလ်ကွင်မ် အိတ်စ် ဇု ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ” (The
Autobiography of Malcolm X) ကို ၂၀ရာစု အတွင်း အကောင်းဆုံး ရသ
လွန်စာအမျိုးအစားအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ထိပ်ဆုံးဆယ်ခုထဲ
တွင် ပါဝင်သည် ဟု တိုင်းမမဂ္ဂဇင်းက ဖော်ပြသည်။

ဟေးလေးဘဝမှာ စာရေးခြင်းစွဲ အဓိကရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုဟာ သည်။ ယင်းချင့်မှာ လူမည်းရှိဘဝ အဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်ပေးဖို့ပင်ဖြစ် သည်။ သူက “ငါ ဖေ့သာဇာလောက်ရှာနိုင်ခြင်း၊ ဇာလောက်ပွားအောင် လုပ်နိုင်ခြင်းဆိုတာရေ တွဲဖူးသမျှလူမည်းတိထဲက အသိကြွယ်သူပါ။ အသိ နည်းသူတိပါ မင်းအတွက် ငါရိုက်ကပ်ယူပါရေ လို့ ပြောလာစွာနန့် နှိုင်းယှဉ် လိုက်ကေ တစ်ခုချေလေ့မဟုတ်၊ လူတိဘဝ မြင့်မားဖို့အတွက် တစ်ခုခုလုပ် ပီးရစွာကို ငါ့ကို အားဟိစီရေ” လို့ ပြောခဖူးပါသည်။

ရီးရဖို့စာအုပ်၊ ငါ့ကို အနာတရဖြစ်စီရေ အရာတိကိုရင်ဆိုင်ရဖို့၊ ဘာဘာ နန့်လေ့သွင့်’ ဆိုပနာ နောက်ပိုင်းမှာ ဘောလ်ဝိန်းကိုယ်တိုင် ဝန်ခံသည်။

နိတောက်ကြယ်

၂၂၀၂၂၀၁၃

ကိုးကားချက်

(၆) ဂျိမ်းစ် ဘောလ်ဝိန်း (၁၉၂၄-၁၉၈၇)

၁၉၂၄ခုနှစ်ဖွား ဘောလ်ဝိန်းသည် နယူး ယော့သားတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ပြဇာတ်၊ ဝတ္ထုများကိုရေးသားခြင်း ၂၀ရာစု အကောင်း ဆုံးစာရေးဆရာအဖြစ်သတ်မှတ်ခံရကာ စာ ပီရပ်ဝန်းသစ်တစ်ခုကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဘောလ်ဝိန်းသည် အမေရိက တိုက်တွင်နီထိုင်သည့် လူမည်းများဘဝဇာတ်

လမ်း၊ လူနီမူအဆင့်အတန်း နှင့် အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍများကို ရှမ်းနီအောင် ရေးထားသည်။ အငယ်ချေခါကပင် စာဖတ်ဝါသနာကြီးသူ တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ‘ဒီဝိစ် လိန်ကိန်း’ အထက်တန်းကျောင်းတွင် တက် ရောက်ခပြီး ယင်းအချိန်ကပင် ကလောင်စွမ်းထက်သူတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။ ကျောင်းမဂ္ဂဇင်းမှ နောင်အနာဂါတ်တွင် ကြယ်တစ်ပွင့်ဖြစ်လာ မည့်ခါတ်ပုံဆရာ ရိစ်ချာဒ်အဲဗီဒွင် နှင့် တတူအလုပ်လုပ်ခပြီး ကဗျာများ၊ ဝတ္ထုတိုများနှင့် ပြဇာတ်များကို ထည့်သွင်းရေးသားသည်။ အသက်အရွယ် အငယ်နှင့် စာပီခရီး အင်တန်ရောက်သူ ဖြစ်လီသည်။ အထက်တန်း ကျောင်းအပြီးမှာ မိသားစုအတွက် ကောလိပ်မတက်နိုင်ဘဲ အလုပ်ပေါင်း စုံဝင်လုပ်ခရသည်။ အာဖရိကန်-အမေရိကန်တစ်ယောက်ဖြစ်သော ကြောင့် နှိမ့်ချဆက်ဆံမှုများ၊ အနိုင်စားမှုများ ကိုခံရသည်။

အနုပညာသမား၊ စာပီသမားတိနန့် နီးစပ်ရာ ရွာချေတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ထိုင်ပြီးနောက် ဘောလ်ဝိန်းသည် စာရေးဆရာ ရိချက်ရိုက် နှင့် မိတ်ဆွဲဖြစ်ရက ဖဲလ်လိုးချိစ် ပရိုဂမ်တစ်ခုကိုတက်ရောက်နိုင်ခဲ့သည်။ သာ နေးယွန်း၊ ပါညျန်းရီဗျူး နှင့် ကွင်မန်ထရီ လစဉ်ထုတ်သတင်းစာများတွင် ပင်တိုင်စာရေးဆရာအဖြစ်လေ့ ရပ်တည်ခဲ့သည်။ သုံးနှစ်ကြာပြီးနောက် အပြောင်းအလဲတစ်ခုနှင့်ကြုံရသည်။ ပြင်သစ်သို့ အခြားဖဲလ်လိုးချိစ် တစ် ခုထပ်လားရပြီး ယင်းက ဘောလ်ဝိန်းကို ကိုယ်တိုင်ကြုံရအဖြစ်အပျက်တိ အကြောင်းပိုလို့ရေးဖြစ်စီသည်။

“ပင်လယ်ကြီးအခြားတစ်ဖက်ကနီ ကိုယ့်စွာကိုပြန်ကြည့်ရေခါ ငါဇာတိက ဇာဆိုစွာ ယှင်းယှင်းလင်းလင်းသိလိုက်ရေ၊ ငါစွာ ကျွန်တစ် ယောက်စု မြီး၊ ငါစွာ စာရေးဆရာ”။ ‘ဟိုး တောင်ထိပ်ထိ တက်လို့ပြော’ “Go Tell It on the Mountain” သည် ပဌမဆုံးကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ တစ်အုပ်ဖြစ်လီသည်။ ‘ရိုဆက်လို့စာရေးဖို့ဆိုခကေ ဒေစာအုပ်စွာ မဖြစ်မနီ

<http://www.brightubeducation.com/homework-help-literature/127724-african-american-revolutionists-and-writers/>
<http://www.poets.org/poet.php/prmPID/83>
<http://www.biography.com/people/alex-haley-39420>
<http://www.biography.com/people/james-baldwin-9196635>

◆ ◆ ◆ ◆

‘နိုင်ငံတကာရေးရာ ရက္ခိုင်သတင်းစဉ်’ သို့ စာမူ ရေးသားပီးပို့ကတ်သောရခိုင်စာ ရီး ဆရာ ဆရာမများ၊ ဝယ်ယူ အားပီးသူများ၊ ကူညီဖြန့်ချိ ပီး သူများနှင့် ရက္ခိုင် အမျိုး ကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်း သမီးအပေါင်း အား အထူးကျေးဇူးတင်ဟိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

လိမ္မော်စိမ်း

သီရိခေမာခြံ

ရှားလော့ဟုမ်းကတော့ အခန်းထဲမှာ ခေါက်တုန့်ခေါက်ပြန် လျှောက်ပျာယ် အရင်မှတ်တမ်းအဟောင်းတိကိုစစ်နီရေ။ ကျွန်တော် ကတော့ စားပွဲခုံမှာထိုင်ပနာ ဆီးမှတ်တမ်းတိကို စီနီရေ။ ကျွန်တော့် အိမ်သျှင်မက သူ့အရီးမသယ်ဘားသို့ အလည်လားနီရေအချိန်ဖြစ်တေ အတွက် ကျွန်တော်လဲ ဘောကာလမ်းထဲက ကျွန်တော့်အခန်းဟောင်း မှာ တစ်ရက်တန်သည်၊ နှစ်ရက်တန်သည် လာနီဖြစ်စွာပါ။

“တန်းခါးဘဲလ် မြည်ရေဟံ” ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းကို ကြည့်ပနာ ကျွန်တော်ပြောလိုက်တေ။

“ဒေနီညဉ့်ခါအသူလာဖို့ဟိလဲ”

“အကယ်ဒန်ဒီး တစ်ယောက်ယောက်က ငါ့အကူအညီကိုလိုစွာမျိုးဆို ကေတော့ကေ ဒေအမှုကတော့ကေ ကြီးကျယ်ရေအမှုတစ်ခုဖြစ်ဖို့များ ရေ” ဆိုပြီးနာဟုမ်းက မှတ်ချက်ပြုပါယင်။ ယင်းအချိန်မှာပင် တန်းခါး ခေါက်သံကြားရပြန်ပါရေ။ ဟုမ်းက မှန်အိမ်ကို အာဂန္တုထိုင်ဖို့ ကုလား ထိုင်ဖက်သို့လှည့်လိုက်တေ။

“ဝင်လတ်ပါ” လို့လည်း လှမ်းအော်လိုက်တေ။

ညဉ့်သည်၏ အသက်အရွယ်က နုနုနယ်နယ်။ ၂၂ နှစ်မဟုတ် ကေ ဒေထက်တောင်ငယ်ဖို့သို့။ အဝတ်အစားကလဲအကျအန အကောင်းစား။ ဖတ်ဖတ်စွတ်နီရေထီးနန့် ဖိုရွဲတောက်ပြောင်နီရေ မိုး ကာအကျိုက သူရေ ဒေရာသီဥတုဆိုးကြီးထဲမှာဖြတ်လာရရေ ဆိုစွာကို ပြောပြနီကတ်တေ။ သူရေ မှန်အိမ်အလင်းရောင်နန့် အခန်းကိုအမော တကော အကဲခတ်ကြည့်လိုက်တေ။ သူ့မျက်နှာက ဖြူရော်သွီးဆုတ်နီ သည့်တိုင် သူ့မျက်လုံးတိက လီးနက်တည်ကြည်နီစွာကို ကျွန်တော် မြင် လိုက်ရရေ။ စိုးရိမ်တုန့်လှုပ်နီရေလူတစ်ယောက်။

“ဒေပိုင်အချိန်နှောင်းပြီးမှရောက်လတ်တေအတွက် ကျွန် တော့်ကို ခွင့်လွှတ်ဖို့ ကျွန်တော်တောင်းပန်ပါရေ” လို့ ရှီရောင်မျက်မှန် ကိုတပ်ယင်းသူကပြောလာရေ။ “ကျွန်တော် ကျူးကျူးကျော်ကျော် ဝင် ရောက်ပါလတ်စွာတော့မဟုတ်ပါဒေနှမ်း၊ ဒေပိုင်နွီးထွီးရေအခန်းထဲကို အပြင်က မိုးသက်မှန်းတိုင်းအငို့အသက်တိယူလာပနာ ဝင်လတ်တေ အတွက်လဲနောက်ထပ်တောင်းပန်ပါရေ”

၁၈၅ နန့် ၁၈၉၀ ကြားကာလ။ ကျွန်တော်ရို့ဖာတ်လိုက် ကျော်ကြီး ရှားလော့ဟုမ်းလိုက်ခရေ အမှုမှတ်တမ်းတိကို ကျွန်တော် ပြန်ကြည့်မိရေခါ ထူးဆန်းပြီးကေစိတ်ဝင်စားစရာကောင်းရေအကြောင်း အရာတိ အများကြီးတို့ရပါရေ။ ဒေမှတ်တမ်းထဲမှာ ဖာတ်ပါလီဖို့လို့လဲ ခန့်မှန်းရလဲခက်တေ။ တချို့တိကတော့ခါ သတင်းစာမှာ ဖော်ပြပြီးသား တိဖြစ်တေပိုင် တချို့ကိုတော့ ဟုမ်းကဖော်ပြခွင့်မပြုပါ။ သူ့အာဂ အရည်အခြင်းတိကို ထုတ်မကြွားချင်လို့ သိုသိပ်ထားချင်ရေသဖေန်နန့်။

ယင်းပိုင်ပျာယ် တချို့တိကိုကျကေလဲသူဖြီယှင်းမပီးနိုင်ခရေပိုင် တချို့တိကျပြန်ကေလဲ သူကိုယ်နှိုက်က အားမလိုအားမရနန့်မကျေမနပ် ဖြစ်ကျန်ခရေ အမှုကိစ္စတိလဲဟိရေ။ ဒေမှတ်တမ်းတိထဲက တစ်ခုက တော့ ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲယာ။ ဒေဖာတ်လမ်းကို ကျွန်တော်သိသလောက် ပြန်ပြောပြပါမေ။

ဖာတ်လမ်းအစကတော့ ၁၈၈၇ ခုနှစ် စက်ထမ်ဘာလ ညဇာ ဖက်။ ရာသီကောင်းကြမ်းရေ ဆောင်းဦးပေါက်။ မုန်းတိုင်းကလဲထရေ နန့်။ တစ်ရက်ပြတ်လုံး လီသံတိကလဲ တသောသောညပနာ မိုးသီး မိုးပေါက်တိကလဲ ပြတွင်းပေါက်တိကို တဖြန်းဖြန်းလာသတ်ကတ်တေ။ ညဇာဖက်ရောက်လီမုန်းတိုင်းက ပိုပြင်းလာလီ။ လီသံတိဆိုကေ အချေ တစ်ယောက် မီးခိုးခေါင်းတိုင်ပေါက်ဝကငိုနီပိုင်ပျာယ် - စူးစူးဝါးဝါး။

“လုပ်ပါ မင်း ကုတ်အကျီနန့် ထီးကိုငါ့ကိုပီးပါ။ ယင်းချင့်တိကို ဂျိတ် မှာချိတ်ထားလိုက်ကတ်မေ၊ ပြောကတ်ဆိုကတ်ယက်ပင်းသို့လား လိမ့်မေ၊ ယေနန့် မင်း အနောက်တောင်ပိုင်းကလာရေဟံ ” လို့ ဟုမ်း က ပြောလိုက်တေ။

“ဟုတ်ပါယင့်၊ ဟိုသျှမ် ကပါ”
“မင်းဖိနပ်မှာကပ်နီရေကျုပ်တိကယင်းဒေသက ပုံစံပေါက်နီရေ ”

“ကျွန်တော်က အကြံဉာဏ်လိုချင်လို့လာစွာပါ”

“ယင်းချင့်က ရဖို့ လွယ်ရေ ”

“ပြီးကေ အကူအညီလဲလိုပါရေ ”

“အိန်း---ဒေချင့်ကတော့ရက်ပြတ်လွယ်နီစွာမျိုးမဟုတ် ”

“မိစတာဟုမ်း အကြောင်းကိုကျွန်တော် ကြားဖူးပါရေ။ ဗိုလ်မှူး ပရိနီဒါ ဂတ်စ် က တန်ကာပီလ်း ကလပ်ကိစ္စမှာ မိစတာဟုမ်း သူ့ကို ဘဇောင် ကယ်တင်လိုက်ကြောင်းတိကို ပြောပြဖူးပါရေ ”

“အာ --- ဟုတ်တေ။ ယင်းကိစ္စမှာ သူ ဖဲလိမ်ကဇါပိတေဆိုပနာ စွပ်စွဲ ခံရလို့ ”

“ဇာကိစ္စကိုမဆို မိစတာဟုမ်း ဖြီသျှင်းနိုင်ဖို့လို့ သူကပြောပါယင့် ”

“ယင်းချင့်ကတော့ကေ သူ အလွန်အကျွံပြောစွာရာဟိဖို့ ”

“နောက်တခုက မိစတာဟုမ်းရေ သူများဘားမှာ တစ်ခါလဲ မကျယှုံးဖူး လို့ပြောပါရေ ”

“ငါ အထိနာဖူးပါရေ။ ယောက်ျားတိဘားမှာ သုံးခါ၊ အမျိုးသမီး တစ် ယောက်ဘားမှာ တစ်ခါ ”

“မိစတာဟုမ်း ရဖူးရေ အောင်ပွဲတိနန့်စာကေ ယင်းချင့်တိက တစ်ခု လည်းမပြောပလောက်စွာတိပါရ ”

“အေးယာလေးယေ --- ယျော့ဘူယျအားဖြင့်တော့ကေ ငါ အောင်မြင် ရေလို့ပြောလို့ရပါရေ -- ကိုင် မင်းကုလားထိုင်ကို မီးဖိုနားသို့ ရွှံ့လာ လေ၊ ယေပြီးကေ မင်းကိစ္စကို တစ်ချေလောက် အသေးစိပ်ပြောပြ ဗလင် ”

“ကျွန်တော့ကိစ္စက သမားရိုးကျကိစ္စတစ်ခုတော့ မဟုတ်ပါ ”

“လူတိရေ သူရို့နည်းမျိုးစုံသုံးပနာ ဖြီသျှင်းမကျင်းရေအဆုံးမှာမှ ငါ့ဘား သို့ရောက်လတ်ကတ်စွာ၊ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် အမှုချေလောက်နန့်လဲ သူ့ရို့ ငါ့ဘားသို့တစ်ခါလဲမလာတတ်ကတ် ”

“မိစတာဟုမ်း တို့ဖူး၊ ကြံဖူးရေ အတို့အကြံတိအားလုံးထဲမှာ ကျွန် တော့မိသားစုတွင်း ဖြစ်ပျက်လားရေ အဖြစ်အပျက်လောက် မှုခင်းပ ဟေဠိဆန်စွာ တစ်ခုလဲ ဟိလီဖို့မဟုတ် လို့ထင်ပါရေ ”

“ဝေး---မင်းငါ့ကို စိတ်ဝင်တစားဖြစ်အောင်လုပ်ပလိုက်တေထော--- ကောင်းယင့်၊ ကိုင် -- မင်းကိစ္စထဲက မဖြစ်မနီ သိဖို့လိုအပ်တေ အ ကြောင်းတိကို ငါ့ကို ပြောပြ၊ ယေပြီးနာ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်ဖို့ထင်ရေ မီးခွန်းတိကို ငါမင်းကိုမီးမေ ”

ကလေချေက သူ့ထိုင်ခုံကိုရို့သို့တိုးပနာ သူ့ခြံထောက်တိကိုမီးဖိုဖက်သို့ ထိုးဆန့်လိုက်တေ။

“ကျွန်တော့နာမည် ဂျင်အိုဖန်းသျှောပါ။ ကျွန်တော့မိသားစုထဲမှာ ဖြစ်ပျက်လားရေ ဒေဖြစ်ရပ်ဆိုးအတွက် အထောက်အထားအချက် အလက်တိပါအောင် ဇာတ်လမ်းအစကို ပြန်လားကတ်ပါမေ ” လို့ ဆို ပနာ သူ့ဇတ်လမ်းကိုအောက်ပါအတိုင်းပြောပြပါယင့်။

“ကျွန်တော့ အဖိုးသျှင်မှာ သားနှစ်ယောက်ဟိပါရေ။ ကျွန် တော့ ဘကြီး အဲလိယာ့စ် နန့် ကျွန်တော့ ပါပါ ဂျိုးဇက် ပါ။ ကော်ဗင် ထို့ိုင် မှာ ပါပါစက်ရုံချေတစ်ရုံဟိပါရေ၊ ယင်းစက်ရုံက စက်သီးအပို ပစ္စည်းတိထုတ်ပါရေ၊ ယင်းချင့်ရေ အောင်မြင်ရေ လုပ်ငန်းတစ်ခု ဖြစ်ပါ လတ်ပနာ နောက်ပိုင်းမှာ ပါပါရေယင်းစက်ရုံကို ဖေချာအင်တန်အများ နန့် ရောင်းပစ်နိုင်လိုက်ပါရေ။

ဘကြီး အဲလိယာ့စ်ကတော့ကေ သူလူပျိုပေါက်အရွယ် လောက်ကပင် အမေရိက ကိုလားခပီးနာ ဖလိုရီဒါမှာ ခြံလုပ်ငန်း လုပ် ပါရေ။ အမေရိကန်ပြည်တွင်းစစ်ကာလမှာတော့ကေ သူရေ ပထမ ဂျင် ဆန် လက်အောက်မှာ၊ နောက်ပိုင်း ဟူးဒ် လက်အောက်မှာ စစ်မှုထမ်း ပါရေ။ ဗိုလ်မှူးကြီးရာထူးထိ တိုးပီးခြင်းခံရပါရေ။ တောင်ပိုင်းပြည်နယ် တိဖက်က စစ်ယှုံးလားရေခါ သူရေ ဖလိုရီဒါကို ပြန်လာပြီးကေ ယင်းမှာ သုံး-လေးနှစ်လောက် ခြံလုပ်ငန်းပြန်လုပ်ပါရေ။ ၁၈၆၉ / ၁၈၇၀ လောက်မှာ သူ ဥရောပကို ပြန်လတ်ပနာ ဟိုသျှမ်နားက ဆပ်ဆက်စ် မှာခြံတစ်ခြံဝယ်ပနာနီပါရေ။ သူရေ အမေရိကမှာ အခြေအနေအင်တန် ကောင်းနီယင့်သားနန့်အေမှာသို့ထွက်လာစွာကတော့ကေ လူမဲတိကို မဲပီးခွင့်ပီးလိုက်ခြင်းတိ၊ ယင်းသျှောင်မျိုးမှုဝါဒတိကို ရီဖါဗလီကိန်ပါတီက ဆက်လုပ်နီစွာတိကို သူ မကြိုက်လို့ပါ။ သူက တစ်ကိုယ်ရည် တစ် ကာယသမား။ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းတိပြုမှုတတ်ပနာ စိတ်လဲ က ကောင်းဆတ်တေ။ ဒေါသထွက်လာကေ စကားကြမ်းတိထွက်တတ်ပါ ရေ။ လူတိကိုလဲ သူကကောင်းဘဝင်ကျပုံမပေါ်ပါ။ ဟိုသျှမ်မှာ သူနှစ် ပေါင်းအင်တန်နီခရေ။ ယကေလဲ သူမြို့ထဲသို့ လားလာစွာတောင် တစ် ခါလဲမဟိလို့ ကျွန်တော်ထင်ပါရေ။ သူ့မှာစိုက်ခင်းနန့် လယ်ကွက်သုံး လေးကွက် အိမ်နားမှာဟိရေ။ ယင်းနားမှာပင် သူ့ ကျန်းမာရီးလေ့ကျင့် ခန်းတိကိုလုပ်တေ။ မကြာမကြာဆိုရေပိုင် ရက်သတ္တပတ်အင်တန်ကြာ

အောင် အပြင်မထွက်ပဲ အခန်းအောင်းချင်လည်း အောင်းနီတတ်ပါရေ။ သူက အရက်လဲကကောင်းသောက်တေ၊ ဆီးလိပ်ဆိုကလဲ ခန္ဓာက ညှော်နဲ့ထွက်အောင်တောင်သောက်ပါရေ။ သူငယ်ချင်း အပေါင်း အသင်းလို့လဲ မည်မည်ရရမဟိ။ ကုန်ကုန်ပြောရကေ သူ့ညီအရင်းကို တောင် ကောင်းကောင်းအဖက်လုပ်စွာမဟုတ်ပါ။

**ကျွန်တော့်ကိုတော့ ကြောက်ရွံ့
စိတ်တိ၊ ပဟေဠိတိနန့်ထားပစ် ခရေ၊
ကျွန်တော်လဲ စာအိပ်ကိုကောက်
ကြည့် လိုက်တေ၊ အထဲမှာ မှင်အနီ
နန့် “k” ဆိုရေ စာလုံးကို သုံးခါ
ရီးထားရေ၊ လိမ္မော်စိ ခြောက်ချေ
ငါးစိကလွဲလို့ ကျန်စွာမပါ။ သူ့
အတွက် ဒေလောက်ထိ မျက်ဖြူဆိုက်
စရာကောင်းရေ အကြောင်းတရား
တိကဖာလဲ။**

ယကလဲသွင့် ကျွန်တော့်ကိုတော့ကေ သူကကောင်းသဖေါ ကျပါရေ။ ကျွန်တော်အသက် ၁၂ နှစ်လောက်မှာ သူ့ကို စမြင်ဖူးစွာပါ။ ၁၈၇၈ခုနှစ်၊ သူ့အိမ်လန်မှာ ရှစ်နှစ် / ကိုးနှစ်လောက်နီပြီးချိန်ပါ။ ကျွန် တော့်ကို သူနန့်တူတူလာနီဖြစ်ဖို့အရေး ပါပါ ဘားမှာခွင့်တောင်းပါရေ။ သူရေ ကျွန်တော့်ကိုလဲ ကကောင်းကြင်နာယုယပါရေ။ အရက်မူး လာယာဆိုကေ ကျွန်တော်နန့်တတူ အံစာလိုမိတမ်းကဇာပိကတစ်စွာကို ကကောင်းသဖေါကျတတ်ပါရေ။ ခြံထဲကအလုပ်သမားတိ၊ ကုန်ရောင်း ကုန်ဝယ်သမားတိနန့် ကျွန်တော်က သူ့ကိုယ်စား ပြောရီးဆိုခွင့် ဟိပါ ရေ။ ဆိုရေခါ ကျွန်တော့် အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ်လောက်မှာဆိုကေ အိမ်မှာအရီးပါအရာရောက် တေလူတစ်ယောက်ဖြစ်လတ်ပါယာ။

ပြောဖို့ဆိုကေ ကျွန်တော့လက် ကျွန်တော့ခြံပါ။ အိမ်က သော့တိ အား လုံးကို ကျွန်တော်ကိုင်ပါရေ။ ကျွန်တော်လားချင်စွာ လားလို့ရပါရေ။ လုပ်ချင်စွာလုပ်လို့ရပါရေ။ သူ့ကိုယ်ရေးကိစ္စတိကို မပါက်သက်ကေ ကျီယာ။ ကျွန်တော်လားလို့မရစွာဆိုလို့ တစ်နီရာယာဟိပါရေ။ ယင်း နီရာကတော့ကေ အိမ်အထပ်ခိုးထက်က သော့ခတ်ထားရေအခန်းဖြစ် တေ။ ကျွန်တော်လဲ လူငယ်ရို့သဘာဝ စပ်စုလိုစိတ်နန့် သော့ပေါက်ကနီ တဆင့် အခန်းထဲသို့ချောင်းကြည့်ဖူးပါရေ။ ယင်းအခန်းထဲမှာ ဆင်စွယ် နန့် သေတ္တာအဟောင်းတိပုံထားစွာရာ မြင်ရဖူးပါယင့်”

၁၈၈၃ ခုနှစ် မာ့ချ်လ၊ ရက်တစ်ရက်မှာပါ။ နိုင်ငံခြားတံဖိင် ဂေါင်းကပ်ထားရေ စာတစ်စောင်ရေ ဘကြီးအဲလိယာ့စားပွဲထက်က လောင်စွန်းရို့မှာတို့ရပါရေ။ ယင်းချင်ရေ သျားပါးဖြစ်စဉ်တစ်ခုပါ။ သူမှာ မကြာမကြာ စာရောက်လာတတ်လေ့မဟိ။ သူ့ဘီလ်(လစဉ်အကြီး) အားလုံးကို လဲ ငွေသားနန့် တစ်ခါတည်းယှင်းထားပြီးသား။ သူငယ်ချင်းမိတ်ဆို့အပေါင်းအသင်းဆိုလို့လဲ ဟိစွာမဟုတ်။

“အိန္ဒိယ က” လို့ စာကိုကိုင်ယင်းသူက ကျွန်တော့ကိုပြောပါရေ။
“ပွန်ဒီချယ်ရီ စာတိုက်တံဖိင်နန့်၊ ဇာတစ်ခုဖြစ်နိုင်ဖို့လဲဂု”

သူစာအိပ်ကိုအလျင်စလိုဖွင့်လိုက်ပါရေ။ အစီချေငါးစိ အိပ်ထဲ ကနီ လောင်စွန်းထက်သို့ ပြုတ်ကျလတ်တေ။ လိမ္မော်စိခြောက်ချေတိ။ ကျွန်တော်လဲ ယင်းချင်ကိုကြည့်ပြီးကေ ရယ်ပစ်ဖို့လုပ်ပါရေ။ ယေဒါလဲ ကျွန်တော့်အရယ်တိက သူ့မျက်နှာ အမူအရာအောက်မှာသီဆုံးလားရ ပါယင့်။ သူ့နှုတ်ခွမ်းတိက တုန်ရီနီပါရေ။ မျက်လုံးတိကကြောင်တောင် တောင်နန့်။ တစ်ကိုယ်လုံးဖြူရော်နီရေ။ စာကိုင်ထားရေလက်တိကလဲ နုတ်ဝင်ပူးရေအတိုင်း- တပြန်းပြန်းတုန်နီရေ။ “ ခေ - ခေ - ခေ” ဆိုပနာ သူ ကယောင်ကတမ်းနန့် ဇကုန်အော်ပစ်လိုက်တေ။

“အို --- ဘုရားသခင် -- ငါ့အပြစ်တိကို ငါ ကျခံရဖို့ယာ”
“ဇာတိပါလဲချင့် ဘကြီး” လို့ ကျွန်တော်လဲ အော် အော် ပနာ မီးလိုက်ပါရေ။

“သီယာ” ဆိုပနာ သူ ထမင်းစားဝိုင်းကထ လားခရေ။ ကျွန် တော့်ကို တော့ ကြောက်ရွံ့စိတ်တိ၊ ပဟေဠိတိနန့်ထားပစ်ခရေ။ ကျွန် တော်လဲ စာအိပ်ကို ကောက်ကြည့်လိုက်တေ။ အထဲမှာ မှင်အနီနန့် “K” ဆိုရေ စာလုံးကို သုံးခါရီးထားရေ။ လိမ္မော်စိခြောက်ချေ ငါးစိက လွဲလို့ ကျန်စွာ မပါ။ သူ့အထွက်ဒေလောက်ထိမျက်ဖြူဆိုက်စရာ ကောင်းရေ အကြောင်းတရားတိက ဇာလဲ။ ကျွန်တော်လဲ ထမင်း ဝိုင်းက ထပနာ သူ့ကိုတို့ဖို့ အောက်ထပ်ကိုဆင်းလတ်တေ။

သူ့လက်တစ်ဖက်မှာ အထပ်ခိုးကိုဖွင့်ရေ၊ သံချိုးတက်နီရေ သော့အဟောင်းတစ်ချောင်းနန့် နောက်လက်တစ်ဖက်မှာ ဖေသာ ထည့်ရေ သေတ္တာမျိုးပိုင် ကြီးသေတ္တာချေတစ်လုံး ကိုင်လို့။

အပိုင်း (၂) ကို နောက်လ တွင်ဆက်ဖတ်ပါရန်

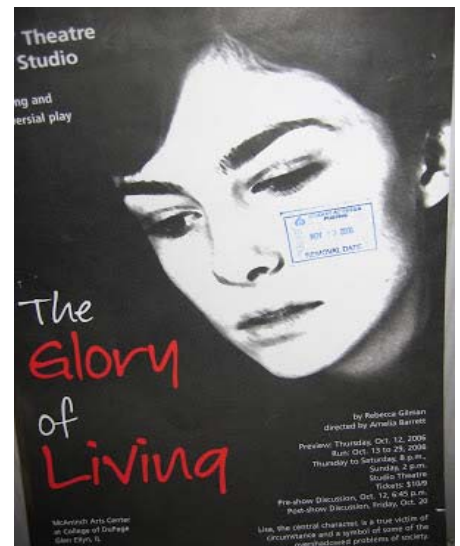
English Section

Another Kind of Soft Clash of Civilization

By Oo Thein Maung

(A)

(B)

After you look at the above pictures, do you notice something, which is similar and different between the picture (A) and the picture (B)? You may.

The first picture is a photograph of an Arakanese girl and the second one is a poster, which is an advertisement. The difference between the two could be a photo and a poster. The similarity could be – both of them are girls' pictures and they all have something on their faces, especially on cheeks.

The beautiful Arakanese girl in the picture wore traditional Thanakha on her face by the time of the photo was taken. According to Burmese-English dictionary, the translation of Thanakha is 'a kind of

tree the bark and root of which are used in making a fragrant paste for cosmetic purposes.' It is a traditional make-up for almost every Arakanese or Burmese girl. In the second picture, it was just a stamp on the cheek of the girl of that poster.

Let me explain you the background history of this true story.

I was a student worker at our college, the College of DuPage. I worked under the Student Activities office as a 'Posting Clerk.' Prime duty of a posting clerk was to deliver weekly all posters and banners in classrooms, lounges, walls and notice boards of the main campus of the college.

All posters and banners needed to be stamped before they were posted. The stamp expressed about the 'Removal Date' of each banner or poster.

Having a removal date on a poster played the vital role in process of a posting job because the old posters were replaced by new ones based upon that date. On a poster, I usually stamped on any place of it, where I could obviously see.

In October 2006, I had received a poster from the Art Center of our college, which was the second picture (B) of the above. The poster was about a play, 'The Glory of Living' that had a beautiful girl's face as you see in the picture. The place to be stamped on poster was chosen on her cheek for two sensible reasons:

- There was no other spot to be stamped except on the girl's face because the whole poster was black. Since I needed to clearly see the removal date, I stamped on the white space, which was on the girl's face.
- I let she wore Thanakha on her face. In the picture, originally, she was beautiful, but I felt that she was more beautiful and more charming with Thanakha (stamp) on her cheek.

About one week later I posted those posters, our supervisor of Student Activities office got a phone call from the Art Center. The call was concerned with that my unique poster. The person who had responsibility for that poster from Art Center said that the poster became ugly because of the stamp on the girl's face.

In my eyes, she was beautiful, attractive, unique and more lovely. If I intently looked at her face, I could even imagine that I smelled the fragrance of Thanakha. For the other person who was from different background and culture's eyes, it was unattractive and unpleasant.

Who was wrong in this case? Nobody. It was just diverse feelings, views, opinions and perspectives of people who came from different backgrounds, cultures and beliefs. In other words, it was another kind of soft clash of civilization.

Another point of view on the Camel's story

By Kaung Myat San

This is a story that I read when I was in high school.

Once, a Camel started a journey. He carried a bundle of straw for his food on his way to journey. It seemed to me that he consumed some of the straw along

the way.

During the route, the remaining straw became heavier and heavier as he crossed a river. Weighted by the wet straw, he did not continue his journey any longer. And then he threw it. After that, he remarked "Well, now I feel very light and comfortable by throwing this burden!"

In fact, he carried that bundle of straw as his ration or food. He threw it because it became heavier by wetting with water, and he was unable to continue his journey. Not because it is useless but because it is very hard to go on by carrying that heavy item.

We can consider in another way. If he wanted to carry it in necessity, he could wait and make it dry under the sunshine.

However, it could be delay to reach his setting destination by doing all these.

Our life is made up of time?

I think the situation, like a river, changed his ration into burden; the useful thing into trash.

In the same way, along the journey of our life, there are many things to throw or leave or abandon what we brought in the beginning until we arrive at our setting destination. They will be some ideas, works, chances and opportunities.

The reason why we should have to throw or leave is not that all these things are useless. It is because taking risk and giving sacrifices are unavoidable things to get what we want and what we want to be.

In business, “Big risk, big benefit” is well-known. There will be no successful business neither taking risks nor giving sacrifices. Similarity, there is no way to get achievement our goals in life either taking risks or giving sacrifices.

We consume and grasp ideas, thoughts, concepts and opportunities in different ages and stages in all the walks of life.

Day by day, we should have to throw what we grasp and what we consume (ideas, thoughts, concepts and opportunities) in connection with our ages and experiences,

It is sure that there will be many things to throw or abandon. As a result, there will be some collections after crossing rivers of life, one after another.

But, it is not easy to make decision what to throw and what to hold in our daily life.

“Grasp All, Lose All”.

It is impossible to grasp all the things. We should have to have courage to make a choice;

“Throw, Or Hold”.

To reach our destination, we should to take the compulsory and the necessity.

Nevertheless, everyone needs to throw or abandon or leave something on the way of his or her life journey to get the setting goals or destinations.

DARE TO THROW SOMETHING!

နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာအိမ်လိချ်ဝေါဟာရများ

Currency: ငွီးကြီး။ ကုန်စည်ပစ္စည်းများဖလှယ်ရာတွင် ကြားခံအဖြစ် သုံးစွဲရန် တရားဝင်သတ်မှတ်ထားဟိသည့် ငွီးကြီးယူနစ်။

Dark horse: (နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာအပါအဝင်) ပြိုင်ပွဲတခုခုတွင် နာမည်ကြီးလူကြိုက်များမှုနည်းပါးသူ (သို့မဟုတ်) ပြိုင်ပွဲတွင်အနိုင်ရရန် အခြေအနေအနည်းငယ်သာဟိသူ။

Decentralization: ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုအာဏာအား လျော့ချ၊ ပျက်ပြားစီခြင်း။ တိုင်း၊ နိုင်ငံတစ်ခုခု၏ အာဏာအရပ်ရပ်အား ဗဟိုအစိုးရမှ ထိမ်းချုပ်ထားဟိမှုများကို လျော့ချလျက် ပြည်နယ် (သို့မဟုတ်) ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များသို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် အာဏာများဖြန့်ကြက်၊ ခွဲဝိ၊ ချမှတ်ပေးခြင်းများ။

De facto: လက်တို့၊ လက်ဟိအခြေအနေတွင်။ De facto သည် လက်တိန်ဘာစကားလုံးဖြစ်ပြီး မှန်သည်ဖြစ်စီ၊ မှားသည်ဖြစ်စီ၊ တရားနည်းလမ်း ကျသည်ဖြစ်စီ၊ မကျသည်ဖြစ်စီ လက်တို့၊ လက်ဟိ အခြေအနေအရဖြစ်ပျက်နိုင်ခြင်းအပေါ်ညွှန်းဆိုပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တိုင်းပြည်၊ နိုင်ငံ တစ်ရပ်ရပ်၌ အစိုးရအသစ်တရပ်အာဏာရယူခြင်းသည် တရားနည်းလမ်းကျသည်ဖြစ်စီ၊ မကျသည်ဖြစ်စီ၊ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းနိုင်ငံ၏ ယင်းအစိုးရသည် လက်တို့၊ လက်ဟိ အခြေအနေအရ အာဏာပိုင်ဖြစ်သည်။

De jure: တရားဥပဒေအရ။ တရားနည်းလမ်းကျစွာဖြင့်။ (လက်တိန်ဘာသာဝေါဟာရဖြစ်ပြီး de facto ၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဝေါဟာရဖြစ်ပါသည်။)

Dead heat: သရေကျခြင်း။ ပြိုင်ဖက်နှစ်ဖက်ကြားတွင် အသုံး / အနိုင်မရပဲ ဖြစ်နိုင်ခြင်း။ ဥပမာအားဖြင့် ရွေးကောက်ခံသူ နှစ်ဦးအကြားတွင် (သို့မဟုတ်) ပါတီနှစ်ပါတီကြားတွင် ပြည်သူလူထု၏ ထောက်ခံမှု၊ မဲပီးမှုများ ညီတူမျှတူဖြစ်နိုင်သည့် အခြေအနေတရပ်အား နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ dead heat ဟုတင်စားခေါ်ဝေါ်ပါသည်။

Deadlock: ရှိတိုးမရ၊ နောက်ဆုတ်မရဖြစ်နိုင်ခြင်း။ အင်အားညီမျှသည့် ဆန့်ကျင်ဖက်နှစ်ဖက်စလုံးမှ ဖိအားများကြောင့် (ဥပမာအားဖြင့် တရားသူကြီးတစ်ဦးဦး၏ တရားရေးဆိုင်ရာ အဆုံးအဖြတ်ချမှတ်ရန် စသည်) မရုန်းသာ၊ မရွံ့သာပဲ ရှောင်ပိတ်မိနိုင်ခြင်း။

default: ဖေသာငွီးကြီးစသည်အားသတ်မှတ်ထားချိန်တွင် ပီးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းကဲ့သို့သော တစ်စုံတစ်ခုပြုစွမ်းဆောင်ပြုလုပ်ရန်ပျက်ကွက်ခြင်း။

deficit financing: ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ဘက်ဂျက်လိုငွီးပြခံ၍ လုပ်ငန်းဆောင်တာများလုပ်ဆောင်သည့်ငွီးကြီးသုံးစွဲမှုစနစ်။ နိုင်ငံပြည်သူများအားအလုပ်အကိုင်များပိုမိုဖန်တီးပေးရန်၊ အလုပ်နှင့်ဝင်ငွီးဟိသော ပြည်သူလူထုအနိမ့် ပိုမိုဝယ်ယူသုံးစွဲမှုများပြုလုပ်ရန် နှင့် ယင်း၏နောက်ဆက်တွဲအဖြစ်နိုင်ငံစီးပွားရေးကို အင်အားကောင်းလာအောင် တည်ဆောက်ယူသည်အခြေအကျခံ၍စီးပွားရေးတည်ဆောက်ခြင်း။

Thursday Admirer

By Su Mwan Phroe
(05.January.2013)

On Thursday,
Darlings are born
They...
Love me
Leave, Lift, and Lose Me

They...
Care me
Curse, Coach and Chill me

They...
Believe me
Hug, Wait, and Kiss Me

But I...
Hurt them
Forget, insult, and quit them

I...
Use them
Abandon, neglect, and complicate them

I...This madam
Did them to them

Thursday,
Your tolerance, Passion, help
Courage, forgiveness, truthfulness
Tenderness, soul, age and beauty

Your
Charm, power, fear
Grace, honesty, laziness
Warm heart, romance and Stupidity

Your
Loving, kindness, loyalty
Arms, persistence and lips
Wit, emotion and decision

I...This madam
Melt in regret because I used to forsake them
all
I am all on my knees now
My prides fall down to the base strong
I owed you all the debts just because I gave you
up once

My Thursday...
Please realize what I have realized
I want to live
I want to love
I want to hold
You are my best friend
You are my lover
You are my Joy
you are my Sadness
So, I want to Love you again
My Thursday.....Oh...my...

Editors Group

Oo Thein Maung

Lwon Pi

Ni Tauk Kray

ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ

**1107 S Washington St.
Wheaton, IL 60189**

**1-630-682-3616 (Home)
1-331-225-7720 (Cell)
theai2011@hotmail.com**

တန်းဖိုး ၅ ဒေါ်လာ

ကိုယ့်ဘာသာ မြို့ရွာ များသို့
ဖေသာ ပို့ချင်ကတ်ပါလား?

လက်ဟိပေါက်စီးအတိုင်း တိကျ
မှန်ကန်၊ မြန်ဆန် စွာဖြင့်
ပို့ဆောင်ပေးနိုင်ပါသည်။

ကို ဖိုးတုတ် (မြေပုံ)

ဖုန်း ၁-၈၄၃-၈၀၈-၆၄၆၅ (အိမ်)

၁-၆၃၀-၈၀၈-၆၄၆၅ (လက်ကိုင်)

သို့ ဆက်သွယ်ပါ။

ဂရီနာဒါနိုင်ငံသည် ကာရီဘီယံ
ဒေသတွင်တည်ရှိသည့် ကျွန်းနိုင်ငံတစ်ခု
ဖြစ်ပြီး သတ္တရာဇ် ၁၆၀၀ ဝန်းကျင်
လောက်အထိ ကာရီဘီယံပင်လယ် ဒေသ
ခံ အိန္ဒိယန်းလူမျိုးများကြီးစိုးရာနယ်မြေဖြစ်
ခဲ့ပေသည်။ ယင်းနောက် သတ္တရာဇ်
၁၆၀၀ နှင့် ၁၇၀၀ ကျော်နှစ်များအတွင်း
တွင် ယင်းကျွန်းနိုင်ငံအား ဗြိတိန်နှင့်ပြင်
သစ်ရို့ကြားတွင် တစ်ဖက်တစ်လှည့်စီဖြင့်
အုပ်ချုပ်ခဲ့ပြီး ၁၇၈၃ တွင် ဗြိတိသျှရို့၏
လုံးဝအုပ်ချုပ်ရေးစတင်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၇၄ခုနှစ်တွင် ဂရီနာဒါသည်
ဗြိတိသျှရို့ထံမှ လွတ်လပ်ရေးရဟိလာ
ပြီးနောက် လက်ဝဲယိမ်းအုပ်စုများ၏ အာ
ဏာသိမ်းမှုများနှင့်အတူ နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး
ပိုင်းတွင်မတည်ငြိမ်မှုများဖြစ်ပွားခဲ့သည်။
၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်
စုတပ်ဖွဲ့များသည် ယင်းကျွန်းနိုင်ငံအားဝင်
ရောက်သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီး ဒီမိုခရေစီနည်း
ကျအစိုးရများရွှီးချယ်တင်မြှောက်မှုများပြု
လုပ်စီမံခဲ့သည်။ အေဂျအေခါ တည်ငြိမ်သော
အုပ်ချုပ်မှုစံနှစ်ဖြင့်ခရီးဆက်လျက်ဟိနီပြီး
ဂရီနာဒါသည် ဗြိတိသျှစနစ်သဟာယ အဖွဲ့
ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုလည်းဖြစ်ပေသည်။

တရားဝင်အမည်။ ။ ဂရီနာဒါ
နိုင်ငံတည်ထောင်သည့်ခုနှစ်။ ။ ၁၉၇၄
မြို့တော်။ ။ စိန့်ဂျော့

**ဂရီနာဒါ
(GRENADA)**

**ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ
မိတ်ဆက်ကဏ္ဍ**

လူဦးရေ။ ။ ၉၀၇၃၉ ဦး။
လူဦးရေသိပ်တည်းမှုနှုန်း။ ။ ၁ စတုရန်း
မိုင်လျှင် ၆၈၁ ယောက် (၁ စတုရန်း
မီလီမီတာလျှင် ၂၆၃ ယောက်)

အကျယ်အဝန်း။ ။ ၁၃၁ စတုရန်းမိုင်
(၃၄၀ စတုရန်းမီလီမီတာ)

ပြောဆိုသည့်ဘာသာစကား။ ။
အင်္ဂလိပ်။ အင်္ဂလိပ်ချစ်ရီယို။

ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ။ ။ ရှိမန်ကက်
သလိ ၆၈ ရာနှုန်း၊ အစ္စလာမ် ၁၇ ရာ
နှုန်း၊ အခြား ၁၅ ရာနှုန်း။

နီထိုင်သည့်လူမျိုးများ။ ။ အာဖရိကန်
လူမည်း ၈၂ ရာနှုန်း၊ မူလာတို (ကာပြား)
၁၃ ရာနှုန်း၊ အရှိုအိန္ဒိယန် ၃ ရာနှုန်း၊
အခြား ၂ ရာနှုန်း။

အစိုးရ။ ။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်စံနှစ်။
ဦးကြီးယူနို။ ။ ၁ အရှိုကာရီဘီယံဒေါ်
လာ လျှင် ၁၀၀ ဆန့်။

စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း။ ။ နိုင်ငံလူဦး
ရေ၏ ၉၄ ရာနှုန်း။

ခယ်လိုရီစားသုံးမှု။ ။ ၂၇၄၉ ခယ်လိုရီ။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အချိန်၏သားကောင် (ကျော်သိန်းခိုင်)	၁
အေဒီတက္ခကာ	၂
ရည်မှန်းချက်နှင့်ပန်းတိုင် (အပိုင်း ၂)	၆
ဗခတ်သစ်ရခိုင်စာရီးဟန်နန် သတ်ပုံပြဿနာ (အနီမောင်)	၇
ဒီမိုခရေစီမိတ်ဆက် (အပိုင်း ၃) (မိုးညို M.Ed-EA ဘန်ကောက်)	၉
အာဖရိကန်-အမေရိကန် တိုင်းပြည်တစ်ခု တော်လှန်သူနှင့်ကလောင်သျှင် (၂) (နီတောက်ကြယ်)	၁၁
လိမ္မော်စိ ငါးစိ (ဘာသာပြန် ၀ထု) (သီရိစောမြိမ်)	၁၆
Another Point of View on the Camel 's Story by Kaung Myat San	၁၇
Thursday Admirer by Su Mwan Phroe	၁၉
ဂရီနာဒါ	၂၀

ရောက်ဟိလာသော စာမူများအနက်မှ
အောက်ဖော်ပြပါစာမူများကို ရွေးချယ်ထား
ဟိပါသည်-

- နိုင်မင်းစံ (ရခိုင်ပြည်) ၏ “ရခိုင်စာပီ အ
ရိုး အသားနုနု ဟထိုးသဒ္ဓါ ဟထိုး ပြဿနာ”
- နီတောက်ကြယ်၏ “အာဖရိကန်-အမေ
ရိကန် တော်လှန်သူနှင့်ကလောင်သျှင်
အခန်းဆက် ဆောင်းပါး”
- သီရိစောမြိမ်၏ “လိမ္မော်စိငါးစိ”
အခန်းဆက် ဘာသာပြန် ၀ထု
- An essay towards learning his-
tory by Kaung Myat San

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

(အေဒီတာအဖွဲ့)

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။